

obzornik

glasilo delovne organizacije

Razbremenjevanje gospodarstva in Brest

Že ob sprejemanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije smo se dogovorili in vanj zapisali, da je potrebno naše gospodarstvo tako usposobiti, da bo konkurenčno na mednarodnih trgih, saj bomo le z večjim izvozom lahko poravnali naše obveznosti do tujine. Eno izmed neposrednih dejanj pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije je prav gotovo program dejavnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrzitev cen in za finančno utrjevanje gospodarstva (razbremenjevanje gospodarstva), o čemer je v zadnjih dveh treh mesecih izredno veliko razprav v vseh organih, organizacijah in skupnostih.

Že na začetku pa je treba opozoriti, da so ukrepi o razbremenjevanju gospodarstva le eden izmed dejavnikov pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije. Vedeti namreč moramo, da so za odpravljanje globljih vzrokov za nestabilnost nujno potrebne nekatere dopolnitve in spremembe v mehanizmih družbeno ekonomskega sistema, katerih cilj mora biti ustvarjanje pogojev za popolnejše delovanje sistema socialističnega samoupravljanja ter objektivnih ekonomskih in tržnih meril v gospodarjenju.

Za uresničitev te naloge so potrebne spremembe oziroma dopolnitve predvsem na področju sistema in politike cen, obračunskega sistema, davčnega sistema in davčne politike, na področju urejanja tečajnih razlik, družbenega planiranja in na področju ugotavljanja in razporejanja do-

hodka ter v delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno rabo. Tudi na nekaterih drugih področjih je potrebno bolj sistematično delovanje (na primer investicije, obrestna mera, zagotavljanje virov trajnih obratnih sredstev in drugo). Bolj dosledno kot do sedaj moramo voditi tudi realni tečaj dinarja.

Najpomembnejše za gospodarstvo pa je, kar najbolj občutimo v organizacijah združenega dela, da so ukrepi gospodarske politike pravočasno znani in naravnani dolgoročno ter da posamezna sprememba ne zahteva naenkrat povsem drugačnega delovanja in odločanja. Ob vsem tem pa so prav tako nujne bolj zavzete dejavnosti v organizacijah združenega dela (reprodukcijsko povezovanje, kvaliteta proizvodnje, zmanjševanje stroškov, boljše izkoriščanje zmogljivosti in podobno).

V prejšnji številki našega glasila smo videli, kaj pomeni program o razbremenjevanju gospodarstva, ki ga je sprejel slovenski izvršni svet, za celotno občino.

Za delovno organizacijo Brest pa pomenijo predlagani ukrepi za letos naslednji finančni učinek:

	din
— zmanjšanje obveziz dohodka	4.300.000
— zmanjšanje obveznosti iz osebnih dohodkov delavcev in sklada skup. porabe	6.032.000
— zmanjšanje ostalih obveznosti	24.161.000
Skupaj:	34.493.000

Pri tem naj pripomnimo, da je večina predlaganih obveznosti, ki so upoštevane v gornjem izračunu, že zmanjšanih, vendar pa nekatere obveznosti, ki predstavljajo večje zneske, še niso zmanjšane (na primer članarine, plačila bančnih storitev, pospeševanje deviznega priliva).

Največji znesek v gornjem izračunu predstavlja zmanjšanje finančnega načrta za delovno skupnost in sicer v višini 16.004.000 din, kar predstavlja 10-odstotno znižanje sredstev. Pri

tem moramo opozoriti na nekatera dejstva. Pregled porabe predvidenih sredstev za delovno skupnost je naslednji:

— najemnina za računalnik	24 %
— amortizacija	3 %
— bruto osebni dohodki	41 %
— skupna poraba (tudi stanovanjska)	5 %
— ostali stroški	27 %

Iz tega pregleda je videti, da predstavljajo stroški, ki jih je mogoče neposredno zmanjševati (papir, ostali pisarniški material, telefon, dnevnice...), le dobro četrtino vseh predvidenih sredstev za delovno skupnost. Stroški računalnika in amortizacije so trdno določeni, osebni dohodki pa se gibljejo v skladu z našim sporazumom oziroma osebnimi dohodki v temeljnih organizacijah.

Vendar pa menim, da moramo kljub omenjenim dejstvom čimveč prihraniti pri ostalih stroških, da moramo doseči boljše izkoristek računalnika in s tem nižje stroške posameznih obdelav ter da moramo izboljšati organizacijo v delovni skupnosti tako, da bo učinek delavcev v delovni skupnosti za temeljne organizacije večji oziroma enak ob manjšem številu zaposlenih. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da povsem isto velja tudi za »režijo« v temeljnih organizacijah.

Hkrati s tem — izrazito aktualnim — razbremenjevanjem gospodarstva je prav, da pogledamo še druge ukrepe za uresničevanje prve faze dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in istovrstno zahtev mednarodnega mo-

netarnega sklada, to je, da vzpostavimo realne obrestne mere.

Za Brest, ki posluje z velikim delom izposojenih sredstev, pomeni to dodatno finančno breme v obliki višjih obresti. Tako bodo načrtovane obresti v višini 290 milijonov dinarjev zaradi spremembe obrestnih mer letos višje najmanj še za dodatnih 90 milijonov dinarjev. To pomeni, da bomo morali ob nespremenjenih ostalih pogojih in z upoštevanjem celotnega učinka razbremenitve, povečati načrtovani dohodek za 55,5 milijonov dinarjev, če hočemo poslovno leto končati brez izgube. Učinek celotne razbremenitve predstavlja 2,2 odstotka dohodka, povečanje obresti pa kar 5,7 odstotka.

Kjub temu moramo vendar ugotoviti, da pomenijo omenjeni ukrepi prvi neposredni korak v razbremenjevanju gospodarstva, čeprav bo učinek dokaj skromen. Poleg tega pa se s tem ustvarja tudi takšna družbena zavest, da gospodarstva ne smemo obremenjevati z novimi obveznostmi in da moramo trošiti le toliko kot ustvarimo, čeprav so želje in potrebe praviloma večje. Zares dobro bi bilo, da v takšnih prizadevanjih ne obstanemo.

Poleg omenjenega učinka razbremenitve je v programu ukrepov slovenskega izvršnega sveta predvideno tudi zmanjšanje materialnih stroškov v temeljnih organizacijah in sicer kar v dvakrat višjem znesku od predvidene zmanjšanja obveznosti iz dohodka, osebnih dohodkov in ostalih obveznosti. Menim, da bo vrednostno zmanjšanje načrtovanih materialnih stroškov v Brestu izredno težko zaradi stalne rasti cen, ki že presega resolucijske okvire, za prihranke v fizičnem smislu pa bomo morali v vsaki temeljni organizaciji ugotoviti, koliko so mogoči in kakšni ukrepi so za to potrebni.

M. Širaj

Gospodarstvo pričakuje večje razbremenitve

Na osnovi prizadevanj širše družbeno politične skupnosti v zvezi z razbremenjevanjem gospodarstva je občinski sindikalni svet v sodelovanju s predstavniki ostalih družbeno političnih organizacij, izvršnega sveta in skupščine občine organiziral razgovore v vseh večjih gospodarskih delovnih organizacijah v naši občini. Na njih so želeli preveriti uspešnost administrativnih ukrepov, zlasti pa prizadevanj posameznih kolektivov, da bi s tehnološkimi spremembami, organizacijskimi ukrepi in inovacijsko dejavnostjo znižali proizvodne stroške.

Program razbremenjevanja gospodarstva, ki ga je predlagal izvršni svet (program je bil objavljen v prejšnji številki Brestovega obzornika), gospodarstveniki ugodno ocenjujejo, vendar menijo, da je to le prvi manjši premik ob spoznanju stanja v gospodarstvu in pričakujejo nove, še resnejše ukrepe. Predvsem takšne, ki bi izenačevali pogoje za gospodarjenje in s tem pridobivanje dohodka, kajti ustvarjeni dohodek po vseh družbenih normativih, pogojuje prihodnji razvoj gospo-

(Konec na 3. strani)

Brestov salon pohištva v ljubljanski NAMI ob Tromostovju

Doslej zadovoljivo... kako naprej?

NAŠE GOSPODARJENJE V LETOŠNJEM PRVEM POLLETJU

Polletni obračun poslovanja je za nami. Čeprav vse sestavine gospodarjenja spremljamo kolikor je le mogoče sproti, nam vendar periodični obračuni le dajo celovitejšo podobo naših prizadevanj v daljšem obdobju.

Splošne gospodarske razmere so dandanes vse prej kot rožnate. Zato je toliko bolj razveseljivo, da so naši doseženi rezultati poslovanja na polovici leta dobri. Nekatere temeljne organizacije so sicer še vedno v dokaj neugodnem položaju, vendar je napredek od prvega četrletja očiten, saj izgubarjev v naši delovni organizaciji sedaj ni.

Zelimo si, da bi bili tudi v drugem polletju vsaj tako uspešni, vendar nas ne sme prevevati prevelik optimizem. Kazati so se namreč pričeli učinki ukrepov, sprejetih v preteklih mesecih, s čimer mislimo zlasti na odmrznitev cen, ki še posebej pri surovinah in reprodukcijskem materialu vrtoglavo rastejo, nenehno padanje kupne moči, od katere je odvisna prodaja naših izdelkov na domačem trgu, rast obrestnih mer vsake tri mesece v skladu z rastjo inflacije in s ciljem, da bi v maju prihodnjega leta imeli realno pozitivno obrestno mero ter zaostrovanje finančne discipline, saj bo ob neplačanih zapadlih obveznostih omejena višina izplačila osebnih dohodkov. Zato bo ena izmed težjih nalog v prihodnjem obdobju zagotavljanje normalne plačilne sposobnosti.

PROIZVODNJA

Ena izmed temeljnih nalog poslovanja, od katere so v veliki meri odvisni tudi končni izidi, je proizvodnja. V delovni organizaciji organizaciji smo v prvem polletju dosegli 3.037.796.000 dinarjev vrednosti proizvodnje, kar pomeni 53,3 odstotka letnega plana, v primerjavi s istim lanskim obdobjem pa je vrednostno večja za 116 odstotkov.

Fizični kazalci (norma ure) pa kažejo, da je obseg proizvodnje glede na letni načrt dosežen s 56,7 odstotki in je glede na lansko prvo polletje višji za 30 odstotkov.

Na velik odstotek rasti vrednosti proizvodnje so v glavnem vplivale višje cene, po katerih se letos vrednoti proizvodnja, svoj delež pa je prispevala tudi fizično obsežnejša proizvodnja, ki je bila dosežena v nekaterih temeljnih organizacijah s povečanjem števila proizvodnih delavcev, pa tudi lanska osnova, s katero primerjamo letošnje rezultate, je bila nizka.

Kljub temu pa ugotavljamo, da v vseh temeljnih organizacijah, razen v Jelki, fizični obseg proizvodnje presega načrtovanega, ki je bistveno večji od lanskega.

V POHIŠTVU je načrtovana polletna proizvodnja dosežena z indeksom 116. Ocenjujejo, da bi lahko dosegli tudi več, če ne bi imeli v prvem četrletju težav v preskrbi s surovinami in s kadri. V drugem trimesečju je manjkalo še več delavcev v neposredni proizvodnji, poslabšali so se odnosi s kooperanti, ki niso spoštovali dogovorjenih rokov dobav, nadaljujejo pa se tudi težave z iztrošenostjo strojne opreme.

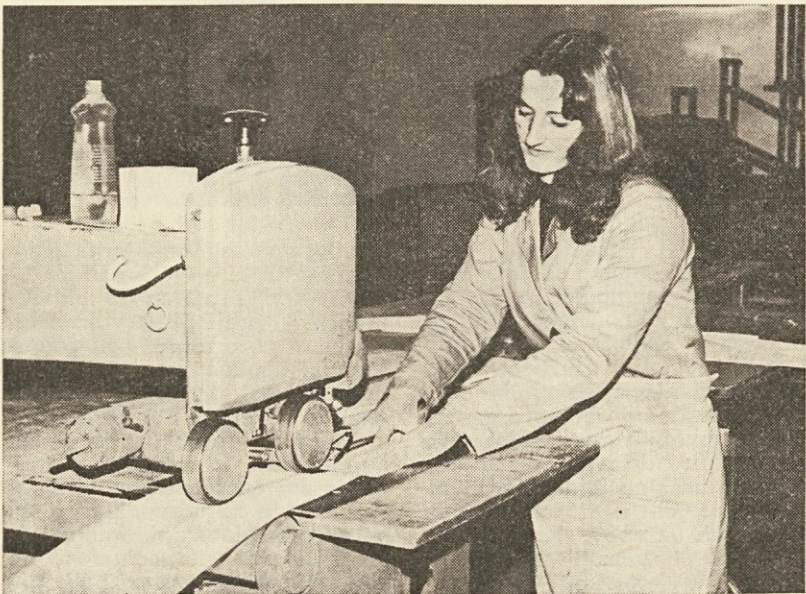
MASIVA, ki je tri četrtine vrednosti svoje proizvodnje izvozila, je dosegla 58,1 odstotka z letnim načrtom določene proizvodnje. Zastoji, ki so nastajali, so bili posledica slabe preskrbe z zračno suhim bukovim rezanim lesom in premajhne zmogljivosti lastnih sušilnic za les ter težav s kooperantom, ki dobavlja mizne plošče.

V ŽAGALNICI je načrtovana letna proizvodnja dosežena z 59,6 odstotka. Večjih težav niso imeli, razen v prvem četrletju, ko je občasno primanjkovalo hlodovine. Občuti pa se tudi že iztrošenost strojnih naprav na žagi, kar ne dovoljuje večje proizvodnje, sicer bi preveč padla kakovost izdelkov.

Vrednost proizvodnje v GABRU je dosegla 44,6 odstotka letnega načrta. Ker je z letnim načrtom predvideno v drugem polletju 10 odstotno povišanje cen kuhinjskih elementov in je tako načrtovana letna proizvodnja tudi ovrednotena, je razumljivo, da je odstotek doseganja načrtovanega v prvem polletju nekoliko nižji. Tudi nizke cene programov za IKEO, otroških posteljic za Anglijo ter rezervnih delov za garderobne omare NEWMAN so pripomogle, da je vrednost proizvodnje nižja.

Tudi na GABRU so bili zastoji zaradi nerednih dobav, ki so jih povzročali nesolidni kooperanti, precej pogosti.

Tudi IVERKA je za 3,7 odstotka preseгла polletni načrt in sicer je proizvodnja surovih plošč na dinamiki letnega načrta, proizvodnja oplemenitenih plošč pa je nad načrtovano, saj je večina dela pri oplemenitenju potekala v dveh izmenah.

Iz TOZD POHIŠTVO — lepljenje furnirja

TAPETNIŠTVO je doseglo letni načrt proizvodnje z 52,3 odstotka. Kakor nikjer, tudi pri njih proizvodnja ni tekla nemoteno. Neredna oskrba z ogrodji se je nadaljevala tudi v drugem četrletju in kooperanti so kasnili z dobavami.

JELKA je edina temeljna organizacija, ki tudi fizično ni dosegla z načrtom zastavljenega cilja. Vrednost dosežene proizvodnje v prvih šestih mesecih predstavlja 45,1 odstotka letnega načrta, pri čemer je proizvodnja pohištva dosegla 48,5 odstotka, proizvodnja žaganega lesa in tesalnica pa le 40,3 odstotka načrtovane letne vrednosti. Za takšno stanje je vzrok v izpadu proizvodnje na žagi v januarju in prvi polovici februarja zaradi strojeloma polnojarmenika, v tesalnici pa v marcu in aprilu niso imeli dovolj surovin. V proizvodnji pohištva so uvajali nov program HELENA, površinska obdelava polic za izvoz v Ameriko ter oskrba s kakovostnim hrastovim furnirjem pa sta jim povzročala velike težave.

Najbolj je preseгла načrt letne proizvodnje MINERALKA (66,7 odstotkov letnega načrta). Zaradi večjega povpraševanja po ognjevarnih ploščah so morali uvesti delo v treh izmenah, ko pa so načrtovali obseg letošnje proizvodnje, so predvideli delo le v dveh izmenah.

NABAVA

Domači trg:

Glede na zapletene razmere na domačem nabavnem tržišču lahko trdimo, da je bila nabava v prvem polletju zadovoljiva. Zelo velike so bile težave v redni oskrbi proizvodnje z bukovim žaganim lesom, ker se je zaradi dolge zime sečnja potegnila za dva meseca. Isto velja tudi za hlodovino in celulozni les. Preskrba s hlodovino je sedaj sprotna, še vedno pa ni dovolj surovin za Iverko, ker imajo pri oskrbi prednost papirničarji ter malo prodaja, ki mora zagotoviti zadostne količine drv za prebivalstvo.

Tudi s furnirji se čedalje teže oskrbujemo, še posebej s hrastovim, po katerem je veliko povpraševanje, ponujene količine pa so majhne. Občasno ni mogoče nabaviti baterij, vijakov, tapetniškega blaga, lepila ter raznega okovja.

Splošen problem so zahteve dobaviteljev za združevanje deviznih sredstev, še posebej pri tistih izdelkih, pri katerih je velik delež uvoženih sestavin.

Tudi plačilni pogoji se zaostrujejo, tako da je večina dobav pogojenih z virnanskimi nakazili, pojavlja pa se tudi izsiljevanje z višjimi cenami kot pa so uradno določene. Nerešeno je tudi vprašanje kooperacije. V nabavni službi iščejo nove rešitve, zato lahko pričakujemo, da bodo tudi na tem področju težave hitreje odpravljene.

Uvoz:

Vrednost uvoza je bila v prvem polletju 153.007.000 dinarjev (brez opreme), kar predstavlja 38,1 odstotka letnega načrta. Samo s konvertibilnega področja je odstotek doseganja načrtovanega letnega zneska 39 (brez opreme), skupaj z opremo pa predstavlja realizacija uvoza 47,7 odstotka letnega načrta.

Združevanje deviznih sredstev in prodaja deviz na deviznem trgu sta dosegla znesek 106.210.000 dinarjev ali 47,7 odstotka letne načrtovane vrednosti.

S 1. junijem je bila z odlokom ZIS ustavljena možnost uvoza v maloobmejnem prometu, kar bo imelo za posledico večjo porabo deviz iz splošnega uvoza. Vrednost opreme, ki smo jo uvozili v prvem polletju, je 45.607.000 dinarjev; oprema za ŽAGALNICO, ki bo uvožena prek ljubljanskega sejma opreme, pri tem ni zajeta.

Uvoz rezervnih delov kljub težavam in zamudam pri odpiranju akreditivov poteka dokaj redno.

PRODAJA

Domači trg:

Obseg prodaje v prvem polletju kaže, da je načrtovani cilj celo presežen, saj je glede na mesečne načrte večja za 21 odstotkov, glede na dinamiko letnega plana pa za 43 odstotkov. Prodaja v prvem polletju je bila izjemno dobra (doseženo je 55 odstotkov letnega plana), še posebej pa je narasla v drugem trimesečju, ker se je zaradi pričakovane odmrznitve cen povečalo povpraševanje, obenem pa smo uspeli zagotoviti večjo proizvodnjo, boljše založenost z vsemi pohištvenimi elementi, pa tudi v oblikovnem pogledu je naše pohištvo napredovalo.

Pričakujemo pa, da se v drugem polletju tako ugodna gibanja ne bodo v celoti nadaljevala zaradi padanja kupne moči, visokih in gibljivih obrestnih mer za potrošniška posojila ter zastoj v stanovanjski gradnji.

Za prodajo po posameznih temeljnih organizacijah je bilo značilno:

POHIŠTVO

— Zelo dobra je bila prodaja vseh programov MAJA, — znižanje zalog programa 3 × 3, ki je bilo predvideno s posebno prodajno akcijo, ni v celoti uspelo,

— obseg prodaje v prvem polletju je večji od polovice letnega plana, glede na isto obdobje preteklega leta pa je večji za 90 odstotkov.

PRODAJA

— Zelo dobra je bila prodaja vseh programov MAJA, — znižanje zalog programa 3 × 3, ki je bilo predvideno s posebno prodajno akcijo, ni v celoti uspelo,

— obseg prodaje v prvem polletju je večji od polovice letnega plana, glede na isto obdobje preteklega leta pa je večji za 90 odstotkov.

MASIVA

— Proizvaja v glavnem za izvoz, na domačem trgu pa so prodajali stola X/J in X/HE ter stole in polfotelje B-3 iz zaloge.

GABER

— Prodaja kuhinjskega pohištva je za 2,5 odstotka pod načrtovano, se pa sicer povečuje. Ponavljajo se težave z dobavnimi roki, še posebej pri kuhinji BREST 09, boljša pa je prodaja kuhinj BREST 11 in BREST 15.

JELKA

— Program HELENA, ki je v celoti prodan Slovenijalesu, je pripomogel, da je doseženo že 65 odstotkov letnega načrta, vrednostno pa je prodaja od lanske večja za 244 odstotkov.

IVERKA

— Prodaja ivernih plošč (surovih in oplemenitenih) teče nemoteno, saj tega blaga na tržišču primanjkuje.

ŽAGALNICA

— Prodaja žaganega lesa presega načrtovane količine. Ponudba jelovega žaganega lesa za zunanje potrošnike je bila nekoliko manjša, ker smo ga več porabili znotraj delovne organizacije.

MINERALKA

— Prodaja NEGOR plošč narašča, zato je tudi nad načrtovano. Še posebej gredo dobro v prodajo plošče tipa GL, debeline 12, 16 in 19 milimetrov, ki jih

potrebujeta gradbeništvo in lajdjedelnštvo.

IZVOZ:

Vrednost izvoza je v tem obračunskem obdobju dosegla 6.260.594 dolarjev, kar je 41,5 odstotkov letnega načrta. Od tega je klirinškega izvoza 6,9 odstotka.

Načrt izvoza pohištva je dosežen z 42,7 odstotka, izvoz primarnih izdelkov glede na letni načrt pa je izpolnjen v naslednjih odstotkih: žagan les 48,4, iverne plošče 40,2 in NEGOR plošče 18,7.

Zaostajanje za letnim načrtom je pri vseh izdelkih očitno, vzroki pa so:

— kasnitev dobav zaradi težav v proizvodnji,

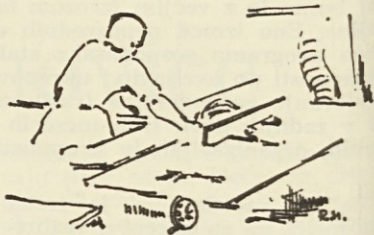
— zahteve kupcev, da se dobave že izdelanega blaga preloži na kasnejši rok,

— zaradi okvare na polnojarmeniku v JELKI je tudi izvoz žaganega lesa manjši,

— veliko pomanjkanje ivernih plošč na domačem trgu je delno zmanjšalo tudi izvozne dobave,

— odpremni roki za NEGOR plošče so prestavljeni iz drugega v tretje trimesečje, večji del izvoza v Sovjetsko zvezo pa bo opravljen v drugem polletju.

Zaostajanje za letnim načrtom bomo nadomestili s pospešenimi dobavami iverk, ognjevarnih plošč in žaganega lesa, z odpremo že pripravljenih izdelkov za izvoz ter dodatno proizvodnjo.

FINANČNI REZULTATI

Preseganje načrta proizvodnje, dobra prodaja na domačem trgu, dokaj uspešen izvoz, kolikor toliko stabilne cene surovin in reprodukcijskega materiala v večjem delu prvega polletja in prizadevanja na vseh ostalih področjih, ki posredno ali neposredno vplivajo na uspešnost gospodarjenja, so prispevali k solidnim finančnim rezultatom.

Izgub v delovni organizaciji ni, le temeljne organizacije POHIŠTVO, TAPETNIŠTVO in GABER niso ustvarile dovolj čistega dohodka, ki bi ga lahko razporedile v sklade.

Celotni prihodek delovne organizacije je dosegel 54 odstotkov za letos načrtovanega in je porasel v primerjavi z lanskim enakim obdobjem z indeksom 176. Porabljen sredstva so rasla nekoliko počasneje, saj je doseganje letnega načrta 52,2 odstotno, v primerjavi z lanskimi pa so dosegla indeks 168.

Gibanje dohodka je bilo ugodno, ker smo uspeli ustvariti že 60,4 odstotka celoletnega načrtovanega zneska, glede na lansko leto pa je njegov indeks 202. Tudi čisti dohodek je nad načrtovanim (57 odstotkov letnega), z indeksom 199 v primerjavi z lanskim.

Ostanek čistega dohodka se še hitreje bliža letnemu načrtu, ki je bil dopolnjen z aneksom, tako da je uresničeno že 84,2 odstotka načrtovanega, ni pa primerljiv z lanskimi rezultati, ko smo ta čas izkazovali izgubo iz čistega dohodka. Sredstva, izdvojenjena v poslovni sklad, so dosegla že 133,4 odstotka letnega načrta.

Kakor smo že uvodoma poudarili, ne smemo biti na osnovi doseženega preveliki optimisti za drugo polovico leta. Prizadeli nas bodo vsi že omenjeni ukrepi, zato mora biti naša glavna skrb, dosegati načrtovano proizvodnjo, izvoz, prodajo, likvidnost ter povečevati trajne in dolgoročne vire za obratna sredstva.

P. Kovšca

Možnosti za večji izvoz

BRESTOV IZVOZ TER AMERIŠKO IN SOVJETSKO TRŽIŠČE

Dve svetovni velesili, dva različna sistema, dvoje različnih trgov. Ameriški trg je odprt, z množico najrazličnejšega blaga, s pohištvom vseh vrst, vseh stilov in okusov, sovjetski pa zaprt, strogo centralističen, na njem prodajajo le ozek asortiment blaga, ki ga izbere majhen krog ljudi v njihovi uvozni organizaciji.

Ta kratek uvod sem zapisal, da bi prikazal različnost trgov, s tem pa tudi različne možnosti za prodajo našega pohištva v te dežele. Tako kot sta različna trga, so različne tudi potrebe oziroma programi pohištva, ki so primernejši za izvoz za prvo ali drugo tržišče.

Da bi laže razložil zahteve prvega ali drugega trga, je treba povedati še nekaj.

Pohištvo sodi med takšne življenjske dobrine, s katerimi človek pokriva svoje najosnovnejše potrebe. Zato je razumljivo, da so zahteve po pohištvu v deželah na nižji stopnji razvoja (Sovjetska zveza) nižje. Pohištvo mora biti enostavno in poceni. Ob višjem standardu pa so zahteve večje in temu mora slediti tudi razvoj pohištva, bodisi v oblikovanju bodisi v uporabi materialov.

Oblikovanje se od strogih sestavljenih, standardiziranih, ostrobojnih elementov vse bolj giblje k temu, da ostre linije postajajo vse mehkejše, robovi in vogali so zaokroženi, vse več je vgrajenih elementov iz masivnega lesa, iverne plošče in plastiko nadomeščata masivni les in kovina.

Kakor se razlikujeta trga Sovjetske zveze in Združenih držav Amerike, tako so tudi prodajni programi različni. Na sovjetskem trgu prevladujejo standardizira-

ni ostrorobni programi, običajno standardnih sestavov, s plastičnimi okraski in površinskimi obdelavami, ki dajejo vtis plastike; mnogo uporabljajo tudi PVC folije namesto furnirjev. Trg praktično ne deluje in ob splošnem pomanjkanju pohištva teče prodaja tako, da tovarna odpremlja blago neposrednim končnim kupcem na dom.

Imajo en sam centralni razstavni prostor in eno organizacijo, ki za vso Moskvo s širšo okolico prodaja pohištvo (na katerega je treba čakati dalj časa).

Kakšne so naše možnosti na tem trgu?

Mislím, da so velike, saj imamo takšno tehnologijo, ki je sposobna izdelovati njihov tipični program. Še pomembnejše pa je to, da imamo tudi dovolj zmogljivosti, saj je za sovjetski trg značilno, da običajno rabijo velike količine, ki pa jih marsikatera tovarna ni sposobna proizvesti.

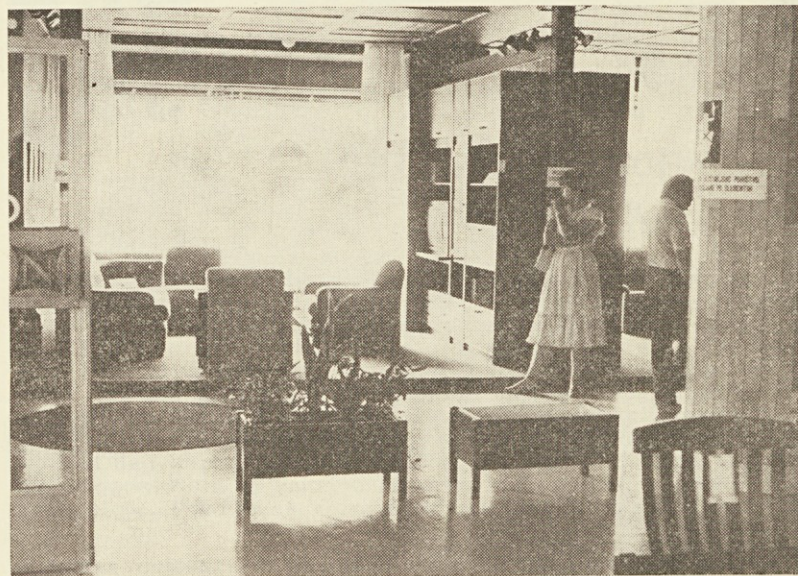
Mi smo v Sovjetsko zvezo že ponudili fronto, ki naj bi jo vgrajevali na svoje pohištvo. Na razstavi, ki je bila v Moskvi, je bila ta fronta, med šestimi drugimi, najbolj ocenjena in tudi izbrana za program leta 1985. Tako naj bi prihodnje leto proizvedli okrog 1500 do 2000 garnitur teh front v vrednosti nad milijon obračunskih dolarjev. Prodaja na sovjetski

ski trg naj bi bilo tudi delno nadomestilo za pričakovano zmanjšano prodajo doma.

Pravo nasprotje je ameriško tržišče. Brest je na njem prisoten že vrsto let, na žalost pa še vedno s programi, ki so v nižjem cenovnem razredu. Konkurenca je izredna, saj je na tem trgu prisotna proizvodnja pohištva z vsega sveta, vendar so možnosti za prodajo še vedno velike. Brest prodaja na tem trgu za 3 do 4 milijone dolarjev izdelkov, kar pa je glede možnosti, ki jih nudi tržišče, še vedno malo.

S posodobitvijo naše proizvodnje in povečanimi zmogljivostmi v masivnem delu z dodatki ročnega dela (površinske obdelave) bi lahko proizvajali proizvode srednjega in višjega cenovnega razreda in s tem povečali možnosti za prodajo naših izdelkov na ameriški trg. Prvi takšni koraki so na Brestu že narejeni.

Naši kupci posebej zahtevajo tudi čim večjo kvaliteto izdelkov, saj se ob ostri konkurenci vsi dobro zavedajo, da si s slabo kvali-

Iz Brestovega salona v ljubljanski NAMI

teto režejo vejo, na kateri sedijo. Zato so zahteve po kvaliteti do nas proizvajalcev čedalje hujše. Imeli smo tudi že nekaj grenkih izkušenj, ki nam morajo biti v pouk. Zavedati se moramo, da bomo uspešni prodajalci na tem trgu le, če bomo imeli kvalitetno in moderno pohištvo s primerno ceno.

Upam, da sem uspel na kratko prikazati dvoje izmed svetovnih tržišč, na katerih nastopa Brest, in da ste si ustvarili vtis, kakšna sta ta dva trga in kakšne so naše možnosti za izvoz. Vsekakor pa je dobro poznavanje svetovnih trgov izjemno potrebno pri naših prihodnjih investicijskih odločitvah.

L. Ule

Proizvodnja in prodaja kuhinj

Proizvodnja in prodaja našega kuhinjskega pohištva še vedno nista povsem zadovoljivi. Proizvodnja se nenehno srečuje s težavami pri oskrbi z repromateriali, z združevanjem deviznih sredstev, pa tudi z nabavnimi roki in kooperacijo. Vse to pa seveda na koncu vpliva na boljšo ali slabšo prodajo, saj so dobavni roki zelo pomembni pri odločitvi o nakupu kuhinjskega pohištva.

In kako je s prodajo kuhinj?

Letni plan prodaje na domačem trgu je bil v prvih šestih mesecih izpolnjen s 37,5 odstotka, kar je 2,5 odstotka pod dinamiko letnega plana. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem pa je prodaja kuhinjskega pohištva večja kar za 67 odstotkov kljub manj ugodnim tržnim razmeram. Skupaj je bilo v prvih šestih mesecih prodanih na domačem trgu 43.000 elementov, od katerih večji del odpade na že ustaljene programe kuhinj BREST 09, 11 in 15, medtem ko ostale programe kuhinj opuščamo in jih prodajamo le še iz razpoložljivih zalog.

Če se primerjamo z ostalimi slovenskimi proizvajalci kuhinj, lahko ugotovimo, da smo z dobavnimi roki kuhinj BREST 11 in BREST 15 na zadovoljivi ravni, medtem ko se dobavni rok kuhinje BREST — 09 zelo spreminja (tudi do 90 dni), predvsem zaradi uresničevanja zastavljenih izvoznih ciljev in težav pri kooperaciji.

Ko ocenjujemo uresničevanje zastavljenih izvoznih ciljev, pa lahko ugotovimo, da je odstotek uresničevanja izvoznega plana ugodnejši v primerjavi z odstotkom prodaje na domačem trgu predvsem na račun nekaterih izvoznih programov kot so IKEA, SA-41, ALUM, postelje in

elementi kuhinje BREST 10/S in 11.

Zaradi nenehnih težav pri proizvodnji kuhinje BREST-09, nje slabše dohodkovnosti in tržnih zahtev pa je potrebno izdelati ustreznejši kuhinjski program z novimi estetskimi in funkcionalnimi rešitvami.

S. Čeček

Osvežitev transporta

Transportna služba, ki je v sestavi temeljne organizacije Prodaja, organizira vse prevozne storitve za dovoz in odvoz vseh vrst tovorov, pa tudi prevoze med našimi skladišči oziroma Brestovimi temeljnimi organizacijami. Da bi bili kos zahtevni nalogi, imamo v transportni službi 25 tovornih vozil, od katerih so štirje prikoličarji in tri vozila z montiranim dvigalom za prevoz lesa z železniških vagonov na Rakeku v Podskrajnik. Zadnje čase smo prevzeli tudi prevoz pohištva v Avstrijo in ivernih plošč v Italijo. S to preusmeritvijo prihranimo Brestu marsikateri prepotrebni devizni dinar.

Poleg Brestovih vozil uporabljamo za prevoz Brestovih izdelkov tudi prevozna sredstva drugih transportnih podjetij, predvsem TRANSAVTA iz Postojne in Obrtne zadruge PREVOZ — poslovne enote iz Cerknice, v kateri

so včlanjeni zasebni prevozniki iz naše občine.

Zaradi zastarelosti in iztrošenosti večine Brestovih tovornih vozil smo imeli lani in letos veliko okvar vozil in s tem tudi velike težave pri redni dostavi pohištva in drugega blaga do kupca. Naj omenim, da je naše najstarejše vozilo staro že dvanajst let.

Da bi se takšno stanje vsaj nekoliko izboljšalo, je delavski svet temeljne organizacije Prodaja sklenil, da bomo zamenjali z novimi vozili devet Mercedesov 1113 in prikoličar FIAT 624 N.

V juniju smo že dobili štiri nova vozila Mercedes 1213, prodali pa smo štiri že iztrošena vozila Mercedes 1113 in vozilo TAM 2001. Nova vozila so že usposobljena in opravljajo redne prevozne storitve. Druga nova vozila pa pričakujemo v avgustu ali septembru letos.

Z zamenjavo omenjenih vozil bomo vsaj delno zagotovili rednejšo dostavo Brestovih izdelkov kupcem in ne nazadnje, tudi večji ostanek dohodka.

J. Skrlj

OPRAVIČILO SODELAVCEM

V juliju, sicer dopustniškem mesecu, se je nabralo nenavadno veliko gradiva, tako da kljub nekoliko povečanemu obsegu julijske številke nismo mogli objaviti vseh sestavkov. Objavili jih bomo v prihodnjih številkah. Prosimo za razumevanje z željo, da bi tudi v prihodnje ostalo sodelovanje tako plodno.

Uredništvo

Gospodarstvo pričakuje večje razbremenitve

(Nadaljevanje s 1. strani)

darstva ter razvoj družbenega in osebnega standarda. Bistveno različna pa so razmišljanja, kako zniževati stroške proizvodnje in v posameznih kolektivih. Vse preveč je slišati zagotovilo, da s sedanjo organizacijo dela, tehnologijo in strojnimi zmogljivostmi ni moč pridobiti bistveno ugodnejših rezultatov, pa čeprav nam je znano, da je še vrsta temeljnih organizacij, ki delajo le v eni smeri. Seveda so prizadevanja za uvedbo tudi druge izmene, vendar so ta prizadevanja premalo vztrajna, zlasti če upoštevamo dejstvo, da je tržišče pripravljeno sprejeti več njihovih izdelkov.

Pri izrabi strojnih zmogljivosti pa ne moremo mimo dejstva, da ima naše gospodarstvo izredno zastarela proizvodna sredstva, saj je poprečna stopnja amortiziranosti nad 80 odstotkov, ponekod pa celo 100 odstotkov. Ob tem seveda ni moč pričakovati čudežev, možnosti za posodobitev strojne opreme pa je zelo malo, ker je produktivnejša oprema moč nabaviti predvsem na konvertibilnem tržišču.

Izredno malo razmišljamo o zmanjševanju režijskih stroškov z vidika organizacijskih sprememb za zmanjševanje števila neproduktivnih delovnih mest. Zlasti je razbohotenost režijskih del opazna v večjih delovnih organizacijah.

Prav tako ni opaziti bistvenih premikov, sodeč po srednjeročnih in dolgoročnih razvojnih programih, za prestrukturiranje gospodarstva oziroma za iskanje novih, kvalitetnejših, predvsem pa donosnejših gospodarskih panog, čeprav objektivni pogoji v naši občini prav gotovo so. Pri tem seveda zadev ne gre posploševati, kajti nekaj prizadevanj vsekakor je. Izdelani so prvi

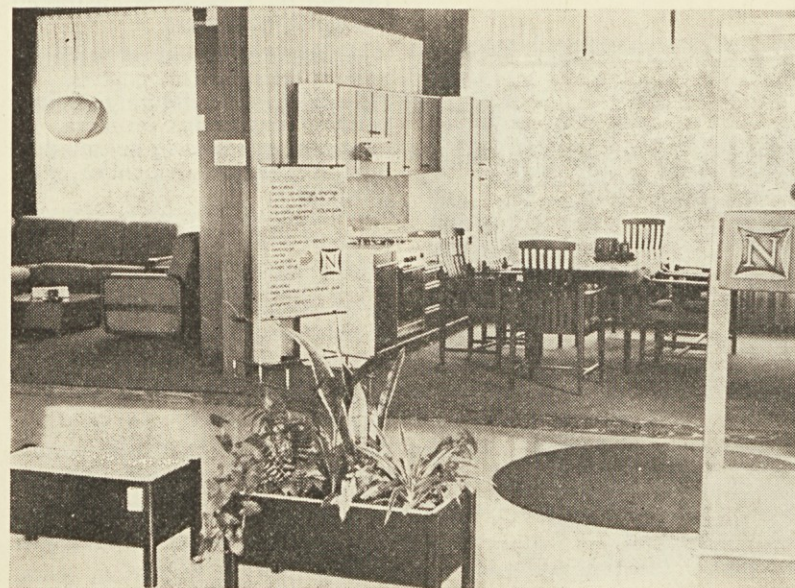
osnutki sprememb v programih proizvodnje, ki že ali bodo zlasti v prihodnje, zahtevali bolj strokovno usposobljene delavce. Pa vendar so prizadevanja za izpolnitev teh programov v celoti odvisna od sposobnosti in pripravljenosti gospodarstva in družbe.

Inovativni dejavnosti daje naša družba v zadnjem času izredno velik poudarek, saj je kaže prav ob njej pričakovati največje učinke pri racionalizaciji v proizvodnji — z varčnejšo izrabo dragocenih surovin in s proizvodnjem kvalitetnejših izdelkov. Skratka, spodbujanje inovativne dejavnosti nedvomno prinaša boljše rezultate gospodarjenja.

Tudi občinski sindikalni svet si za razvoj te dejavnosti v naši občini močno prizadeva, saj menimo, da so osnovne sindikalne organizacije z ostalimi družbeno političnimi organizacijami odgovorne za uresničevanje sprejetih usmeritev, predvsem pa bi morali biti pospeševalci individualni poslovodni organi. Prav pri slednjih pa lahko ugotovljamo, da do te tako pomembne dejavnosti v nekaterih kolektivih nimajo pravega poslušaja. To lahko utemeljujemo z dejstvom, da še vedno nimajo oblikovanih komisij, ki bi se s tem ukvarjale, kaj šele, da bi bili imenovani nosilci in spodbujevalci pravega razvoja inovacijske dejavnosti. Nekoliko resneje se se tega lotili v Kovinoplastiki, kjer že razmišljajo o zaposlitvi strokovnjaka, ki se bo poklicno ukvarjal z inovativno dejavnostjo.

Na splošno bi prizadevanja o razbremenitvi gospodarstva lahko ocenili tako, da je vse preveč pričakovanj od administrativnih ukrepov, vse premalo pa je lastnih prizadevanj.

F. Urbas

Brestov ljubljanski salon menda dobro posluje

Nove razvojne poti

O PRIHODNJEM RAZVOJU SOZD SLOVENIJALES

V zadnjem času se hkrati z reševanjem kadrovske zasedbe predsednika poslovnega odbora SOZD Slovenijales vse bolj zastavlja tudi vprašanje o prihodnjem razvoju sestavljene organizacije. O novih zasnovah je pred nedavnim razpravljali tudi delavski svet SOZD ter sklenil, naj vse članice razpravljajo in se opredelijo do izhodišč o nadaljnjem razvoju sestavljene organizacije (gradivo je pripravil Janez Šter, glavni direktor delovne organizacije Slovenijales — trgovina in evidentirani kandidat za predsednika poslovnega odbora SOZD).

O teh izhodiščih bomo v prihodnjem obdobju razpravljali tudi delavci Bresta v okviru samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij (vse članice naj sprejmejo svoja stališča do 15. septembra).

Vsebinska teh novih zamisli o prihodnjem razvoju SOZD je na kratko naslednja:

— Ker bomo v naslednjem letu sprejemali razvojne načrte za naslednje srednjeročno obdobje (1986—1990), je potrebno natančno opredeliti tudi srednjeročni plan SOZD in ob tem oziroma že prej razčistiti nekatera pomembna vprašanja. Zlasti gre za vprašanja prihodnjega razvoja združenih delovnih organizacij v okviru sedanje osnovne dejavnosti, to je lesarstva, in ob tem za vprašanje, kaj v okviru sestavljene organizacije narediti za gospodarsko prestrukturiranje (izhajajoč pri tem iz nalog za utrjevanje našega gospodarstva in iz procesov v svetu, kot so revolucionarne novosti v industriji z razvojem mikroelektronike in robotizacije in podobno).

Povečati bi morali prisotnost Slovenijalesa v jugoslovanskem prostoru in doseči nove prodore v blagovni menjavi s tujino ter zlasti pri izvozu odpirati tudi nova tržišča. Pri tem pa je pomembno, da bi poiskali tudi nove oblike, ki so v sodobnem svetu vse bolj prisotne (mednarodno industrijsko sodelovanje, skupna vlaganja, dolgoročne proizvodne kooperacije in podobno), organizacijo posredovanja v mednarodni trgovini; skratka, v prihodnjem izvozu bi poleg blaga morale biti prisotne vedno bolj tudi storitve. Svoj večji pomen pa bi moralo dobiti tudi sodelovanje z zamejskimi Slovenci.

— Članice SOZD naj bi v prihodnje združevale znaten del svoje akumulacije — po teh izhodiščih 25 odstotkov za sofinanciranje projektov, opredeljenih v planskih dokumentih SOZD. Pri tem bi šlo za skupne naložbe na dohodkovnih načelih (izjemoma pa tudi v kreditni obliki), in sicer glede na prednostni vrstni red, določen v planskih dokumentih SOZD.

— Zunanjetrgovinska mreža in podjetniška dejavnost v tujini bi prišla na raven SOZD, prav tako bi strokovna služba na ravni SOZD skrbela tudi za reševanje vprašanj s področja deviznega sistema, pri čemer naj bi zagotavljali enotno in usklajeno devizno politiko sestavljene organizacije.

— Razvoj interne banke, ki je v kratkem obdobju od ustanovitve uspešno opravljala finančne posle kratkoročnega značaja, bi

v skladu z razvojno zamisljo SOZD šel v prevzemanje drugih vrst dejavnosti (posli v zvezi z dolgoročnimi naložbami članic, organizacija racionalnejšega sistema deviznih tokov, analitsko-posvetovalna dejavnost, priprava in izvedba finančnih konstrukcij pri večjih poslih in podobno).

— V odnosih med proizvodnjo in trgovino bi morali osnovno vez predstavljati skupno sestavljen in sprejet in za oba obvezujoč načrt proizvodnje in prodaje. V medsebojnih odnosih bi morali opredeliti tudi skupni riziko in obojestransko odgovornost.

Ob tem se pojavlja vprašanje mesta in vloge trgovine, ki bi se morala razvijati tako, da bi postala pobudnik, nosilec in organizator ustreznega distribucijskega sistema in sistema prodaje, ki bi smiselno povezoval proizvodnjo in potrošnjo.

V tem okviru bi bilo potrebno v razvojni koncepciji SOZD upoštevati tudi vlogo in možnosti nedavno zgrajenega skladišnega centra v Črnučah, ki tudi predstavlja osnovo za trajno medsebojno sodelovanje med proizvodnjo in trgovino in bi se morale vanj vključevati vse članice.

— V koncepciji SOZD ima svojo vlogo tudi organizacija skupnega pomena Razvojni center, ki se bo ukvarjal s strategijo razvoja SOZD in njenih članic (opravljala bo gospodarske in tehnološke analize, analize razvoja in oblikovanja stanovanjske opreme, razvoja in konstruiranja lesno obdelovalnih strojev).

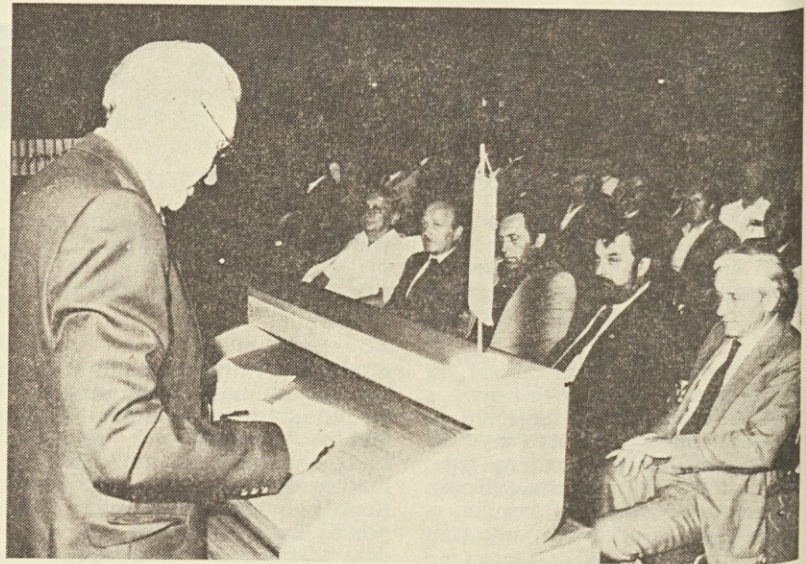
— Eno izmed vprašanj v razvoju SOZD je tudi uporaba in nega imena »Slovenijales«, ki bi morala biti obvezna za vse članice (ob tem, da ima vsaka delovna organizacija lahko tudi svojo firmo), prav tako naj bi vse članice uporabljale enotno grafično podobo. To je povezano tudi s skupnim nastopanjem na vseh sejmih doma in v tujini. V okviru razvijanja in negovanja zunanje podobe Slovenijalesa, ki bi moralo biti skupna skrb vseh članic, naj bi se uveljavil tudi poseben znak kvalitete Slovenijalesa, ki bi ga dodeljevala in odzemale posebna komisija. Poseben pravilnik bi natančno določal, kakšne pogoje mora izpolniti posamezni proizvajalec, da bi lahko uporabljal znak kvalitete Slovenijales.

— V gradivu gre tudi za predlog, naj bi ustanovili počitniško skupnost Slovenijales, ki bi skrbelo za kar najboljše izrabo sedanjih zmogljivosti za letovanje in oddih delavcev, za nove skupne naložbe ter za sodobno organiziranje raznih dejavnosti za aktivno preživljanje prostega časa.

— Dogovoriti bi se morali tudi za politiko sprejemanja novih članov, tako da bi bila vrata bolj odprta bodisi za vstop novih delovnih organizacij, bodisi za izstop posameznih članic.

Ker sedanja SOZD predstavlja pretežno horizontalno povezavo (večina članov končne lesne predelave), bi morali pri sprejemanju novih članic težiti k večji vertikalni povezavi (na primer s področja gozdarstva, kemije, proizvodnje okovja).

Tudi bi morali vključiti še kakšno delovno organizacijo iz drugih republik, da bi Slovenijales postal bolj jugoslovanski.

S svečane seje delavskega sveta SOZD Slovenijales

— Razvijali naj bi enoten računalniško zasnovan informacijski sistem.

— Kolegijski poslovodni organ naj bi štel devet članov, ki bi bili zadolženi vsak za svoje področje

dela. Od teh bi bilo pet profesionalno v celoti zaposlenih na SOZD, drugi štirje pa bi bili izbrani izmed poslovodnih organov članic.

J. Frank

Deset let uspešnega razvoja

OB DESETLETNICI SOZD SLOVENIJALES

Pred mesecem dni, natančneje 27. junija, je sestavljena organizacija Slovenijales obeležila desetletnico svojega delovanja. Na slavnostni seji delavskega sveta sestavljene organizacije so bili tudi predstavniki republiških družbenopolitičnih organizacij in združenj, dosedanja predsednika sestavljene organizacije, direktorji članic, dobitniki priznanj ter delavci delovne skupnosti sestavljene organizacije.

Oba govornika, Ivan Petaver, sedanji v. d. predsednika, in Jože Knez, podpredsednik republiške konference SZDL, sta poudarila, da je bil v združevanju interesov narejen v teh desetih letih velik in pomemben premik.

V razvoju našega integracijskega sistema beležimo tri obdobja, je dejal Ivan Petaver. Prvo obdobje predstavlja združevanje proizvodnih okrog trgovinske delovne organizacije Slovenijales. Drugo obdobje se začne z letom 1974, ko se je močno povečalo število organizacij, združenih v integracijski sistem in je bila s podpisom samoupravnega sporazuma o združitvi ustanovljena sestavljena organizacija.

Tretje obdobje pa se začne z letom 1980, ko je bil sprejet spremenjen in dopolnjen samoupravni sporazum o združitvi v sestavljeno organizacijo.

Vsako obdobje je dalo svoj prispevek k razvoju sestavljene organizacije, pokazalo pa tudi pomanjkljivosti, ki naj bi jih v naslednjem razvojnem obdobju odpravili.

Pomembnejše je drugo obdobje, ko so bili ob podpisu samoupravnega sporazuma o združitvi v letu 1974, izhajajoč iz potreb in interesov članic po medsebojnem sodelovanju in povezovanju, sprejeti cilji, ki naj bi s skupnim načrtovanjem in programiranjem razvoja ter s skupnim nastopom omogočili predvsem:

- boljše proizvodnjo v tehničnem in tehnološkem pogledu,
- izdelavo in izvajanje enotne politike blagovnega prometa,
- specializacijo in delitev dela med združenimi delovnimi organizacijami,
- oblikovanje proizvodnih programov, ki bi bili zanimivi za domače in tuja tržišča,
- združevanje sredstev za skupna poslovna vlaganja in za skupni rezervni sklad,
- združevanje dela sredstev skupne porabe za vlaganja v objekte za rekreacijo, oddih in razvedrilo delavcev,
- izgradnjo potrebnih skupno programiranih proizvodnih in prodajnih zmogljivosti,
- uveljaviti se kot kvaliteten proizvajalec in izvoznik lesno-obdelovalnih izdelkov.

Zastavljeni cilji so se postopoma, ne pa vsi v enaki meri ures-

ničevali. Laže tisti, ki niso zahtevali materialnih deležev in ki niso zahtevali sprememb zatečenega stanja oziroma odnosov (delitev dela).

Razvoj sestavljene organizacije, sprejem zakona o združenem delu in na novo nastali družbeno gospodarski odnosi so narekovali potrebo po spremembi in dopolnitvi samoupravnega sporazuma o združitvi. Do sprememb in dopolnitev je po dolgotrajnih pripravah in postopkih prišlo v letu 1980, ko se začne tretje obdobje v razvoju SOZD.

Cilji združevanja so bili s temi dopolnitvami in spremembami zastavljeni dolgoročno in jih lahko danes ocenjujemo kot dobro zamišljene. Podrobno oceno o približevanju ciljem samoupravnega sporazuma o združitvi, pa tudi samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana smo obravnavali na akcijski konferenci družbenopolitičnih organizacij novembra lani.

Po krajšem govoru Jožeta Kneza, v katerem je poudaril veliko

vlogo, ki jo v našem gospodarstvu ima naša sestavljena organizacija, je Ivan Petaver podelil priznanja najbolj zaslužnim delovnim organizacijam in posameznikom, ki so s svojim ustvarjalnim delom pomagali oblikovati in razvijati podobo svojih kolektivov in sestavljene organizacije. Priznanje je od delovnih organizacij prejel tudi Brest, med posamezniki pa Anton Kraševc za aktivno in tvorno sodelovanje pri krepitvi odnosov v sestavljeni organizaciji. Na koncu so dobili priznanja tudi delavci, ki so dosegli pomembne rezultate na področju inovativne dejavnosti. Izmed Brestovcev sta bila to Slavko Žnidaršič iz Tapetništva in Franc Tekavec iz Pohištv.

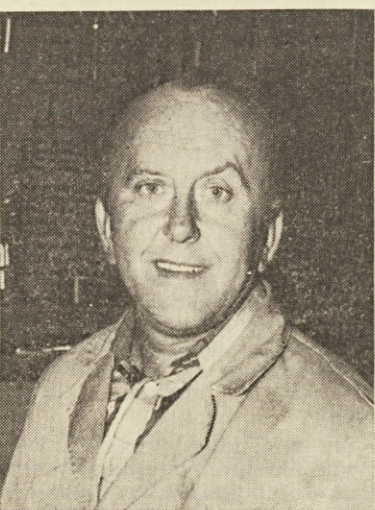
Po seji je bila otvoritev razstave likovnih ustvarjalcev iz članic sestavljene organizacije. Od sedmih ustvarjalcev, ki so razstavljali svoja dela, so bili kar trije predstavniki Bresta — Bojan Klančar, Slavko Mikše in France Korošec. Prijetno kulturno dopolnilo je bil nastop pevskega zbora iz Lesonita.

Tako je sestavljena organizacija na preprost, vendar svečan in kulturno način obeležila desetletnico svojega delovanja in nakazala obete, da bo v prihodnje svoje povezovanje še poglobljala in dograjevala.

V. Segar

Naše inovacije...

V stalni rubriki »Naši ljudje« smo želeli predstaviti enega iz-

med naših delavcev, ki je ob letošnjem jubileju SOZD Sloveni-

jales dobil priznanje za inovativno dejavnost, Slavka Žnidaršiča iz Tapetništva. Čeprav je ta dejavnost izredno pomembna tudi za našo delovno organizacijo, sogovornik ni želel razkriti svojih pogledov o tem, zaradi zavisti posameznikov, ki se ne zavedajo potrebe po inventivni dejavnosti v naši delovni organizaciji in naši družbi nasploh.

S takšnimi gledanji bi kazalo opraviti predvsem v sklopu večjih prizadevanj družbeno političnih organizacij za razvoj inventivne dejavnosti, saj je to ena izmed skritih rezerv za boljše gospodarjenje. Tako bi tudi v našem glasilu lahko predstavili naše inovatorje brez slabe vesti. Prav gotovo pa je tudi to nazoren primer za stanje inovativne dejavnosti v Brestu.

Z razstave likovnih del delavcev SOZD Slovenijales

Izrabimo domačo pamet

V okviru prizadevanj, da bi dali inventivnemu delu pravo mesto v naši družbi, je bila junija problemska konferenca slovenskih komunistov o inovacijah. Število prisotnih in bogate razprave je bilo dokaz, kako velik pomen pripisujemo inovacijam v našem gospodarstvu. Vendar pa dosednji rezultati še ne ustrezajo resničnim potrebam.

V uvodnih govorih, ki sta ju prispevala tovariša Marinc in Stanovnik je bilo veliko povedanega o trenutnih razmerah v inovativnem in raziskovalnem delu pri nas in v svetu. S podatki je bilo ugotovljeno, da na tem področju močno zaostajamo za razvitim svetom. Živahne razprave, ki so bile organizirane po osnovnih organizacijah že v pripravi na problemsko konferenco, so tudi opozorile na bistvene ovire, ki so doslej onemogočale uspešnejše korake na področju množičnega inventivnega dela pri nas.

Uvodna prispevka, pa tudi bogate razprave prisotnih, so dali vrsto koristnih idej in predlogov za izboljšanje stanja. Nekatere delovne organizacije, ki prednjačijo v organiziranosti ter številu predlaganih in uresničenih inovacij, pa so nas seznanile s prepričljivimi podatki, kako je brez velikih vlaganj mogoče na ta način povečati produktivnost.

Da bi na tem področju v prihodnje želi večje uspehe, bo potrebno zagotoviti predvsem množičnost inventivnega dela. To pa bo mogoče doseči z ustvarjanjem ugodnih razmer v vseh okoljih in področjih dela. Podobno kot drugje po svetu, kjer imajo bogato razvito inventivno dejavnost, bi morali tudi mi ustvariti celovito zavest in vzdušje za inovacijska razmišljanja.

Doslej smo se preveč naslanjali na uvoz znanja in celotnih tehnologij, zapostavljali pa domačo pamet. Če bi nadaljevali tako, bi to seveda pomenilo še večje zaostajanje in popolno odvisnost od drugih. Vendar pa so tudi pri nas nekatere delovne organizacije izredno napredovale na področju inovacij; na primer Železarna Štore, Železarna Ravne, Iskra in druge. V teh delovnih organizacijah imajo inventivno dejavnost vgrajeno v sam sistem poslovanja in gospodarjenja. Temu ustrezno beležijo tudi znatne rezultate bodisi v številu predlaganih inovacij bodisi v številu predlaganih inovacij, ki jo inovacije prinesejo.

Razprava na konferenci je pokazala, da bo treba v prihodnje inovativno dejavnost krepiti predvsem v tesni odvisnosti od krepitve samoupravljanja. Celotno družbeno okolje bo moralo biti bolj naravnano k podpori inovatorjem. Dopolniti bo potrebno pravno-normativni sistem v tistih delih, ki hromijo inovacijsko delo. Bolj bo potrebno opredeliti gmotno motivacijo kot spodbujevalni element inventivnega razmišljanja in predlaga-

nja. Vzporedno z gmotnimi spodbudami bo potrebno več storiti tudi na področju moralnih priznanj.

Da bomo zagotovili množičnost in usposobljenost delavcev za inventivno delo, bo treba že v šolske programe vplesti določena znanja s tega področja dela. Izboljšati bo potrebno tudi informativno dejavnost kot pomemben vir inovacijskega dela. Pravilno in racionalno je treba porazdeliti tudi sredstva, ki se že sedaj zbirajo za raziskovalno delo.

Skratka, omenjeni in številni drugi predlogi, ki bodo prav gotovo zajeti v sklepih konference, bodo prav gotovo dobra osnova za večje spodbude in uspehe na področju inovativnega dela.

Bliže nagrajevanju po delu

SPODBUDA ZA IZPOLNJEVANJE LETNEGA PLANA

Delavski svet delovne organizacije je na svoji junijski seji obravnaval predlog za usklajitev osebnih dohodkov s planom za leto 1984, ki ga je pripravila strokovna služba po neuspelem referendumu. Predlog je temeljil na doslej veljavni metodologiji vrednotenja dela in gospodarskih rezultatih prvih letošnjih mesecev. Posredovan je bil tudi predlog za uvedbo dodatnega merila pri uspešnosti poslovanja. Oba predloga so delegati delavskega sveta tudi sprejeli.

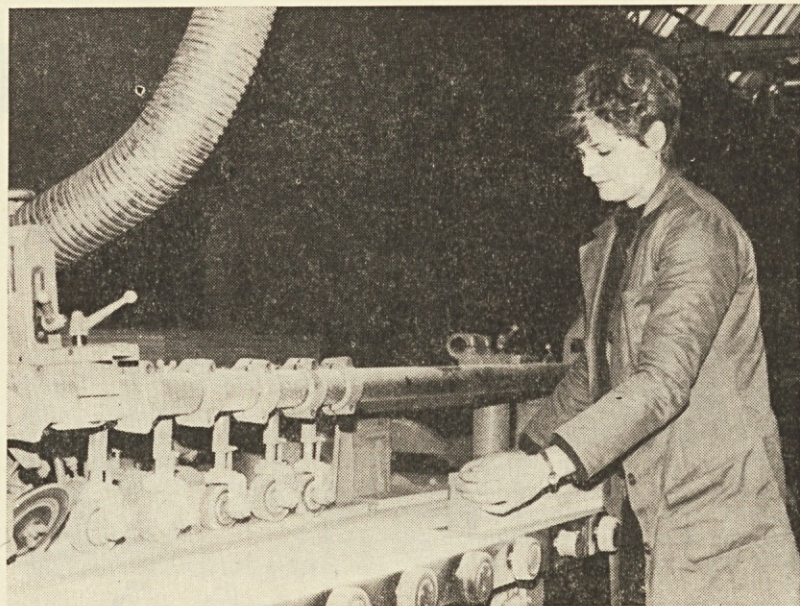
V skladu s sklepi delavskega sveta delovne organizacije je delavski svet TOZD Pohišstvo na svoji seji obravnaval in sprejel merila in način za razdeljevanje 2 odstotkov mase sredstev osebnih dohodkov kot merilo za spodbujanje izpolnjevanja planskih obveznosti. Način delitve osebnih dohodkov po tem merilu se sestoji iz dveh delov in sicer:

— 2 odstotka mase sredstev za osebne dohodke režijskih delavcev se uporablja kot dodatna sredstva pri vrednotenju učinkovitosti pri delu, s tem da se ocenjuje v skladu s samoupravnim sporazumom in se pri ocenjevanju posameznikov uporablja takšna merila, ki posameznike v največji meri spodbujajo k doseganju plana. Do sedaj smo večkrat ugotavljali, da ocenjevanje po sistemu, ki je določen v samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje do-

brez organiziranega in vnaprej programiranega dela pa bo težko beležiti napredek. Tudi se ne bomo smeli omejevati pri spremembi sedanjega stanja na ozka lokalna področja ali republiko, ampak zagotoviti uresničevanje sklepov in pobud konference na ravni celotne države.

Kot je bilo v razpravah večkrat omenjeno, so izkušnje v svetu pokazale, da so za gospodarstvo neprimerno uspešnejše, učinkovitejše in racionalnejše množične majhne izboljšave kot pa veliko patentov, še posebno, če le-ti obležijo največkrat samo v predalih.

Iz vsega, kar je bilo na konferenci povedanega, izzveni za nas en sam zaključek, in sicer, da moramo tudi na Brestu vztrajati na tem, da bomo sistematično in organizirano uresničevali zastavljene cilje na področju inventivnega dela. Le tako bomo lahko čez čas beležili tudi že praktične sadove, ki se bodo ustrezno odrazili v večji produktivnosti dela in gospodarski koristnosti. D. Mazij

Iz naše proizvodnje — delo pri robovnom brušenju

Nekoliko kasnimo

TEŽAVE PRI IZPOLNJEVANJU IZVOZNIH OBVEZNOSTI V PROIZVODNJI

Že ob načrtovanju letošnje proizvodnje smo si v TOZD Pohišstvo prizadevali še povečati delež proizvodnje za izvoz ob znanih dejstvih, da se bo težak gospodarski položaj pri nas odražal tudi v zmanjšani kupni moči prebivalstva na domačem trgu in da se bo hkrati zaostрил položaj pri zagotavljanju deviznih potreb za lastno reprodukcijo. Poleg tega je napovedana konjunktura na zahodu dajala stvarne možnosti za pokrivanje preostanka razpoložljivih zmogljivosti za izdelke, namenjene zunanemu tržišču.

Če naj po prvi polovici leta ocenimo, kako izpolnjujemo vse te zastavljene naloge, lahko ugotovimo, da na področju izvoznih obveznosti že nekoliko zaostajamo.

Vzrokov za takšno stanje je več, in sicer:

- pomanjkanje bukovega lesa,
- težave s kooperacijo,
- kronično pomanjkanje delavcev v proizvodnji,
- spremenjena struktura proizvodnje,
- iztrošena strojna oprema.

Že na začetku leta smo se spopadli z zelo resnim pomanjkanjem bukovega lesa, ki se je odražalo prav pri proizvodnih programih za tuje tržišče. Dodatne težave je predstavljala kvaliteta bukovihi desk, saj je bila, lahko rečemo, pod kritično mejo. Z velikimi napori nabavne in drugih služb se je oskrba z lesom čez čas ustalila, vendar so zaradi povečanih dobav in slabe kvalitete nastale težave pri sušilnih zmogljivostih, ki pa smo jih dokaj uspešno reševali s sušenjem izven naše delovne organizacije.

Seveda se je zaradi teh nepredvidenih težav proizvodnja v masivnem delu tovarne občutno zmanjšala, istočasno pa je kupec zahteval pravočasno dobavo povečane količine izdelkov. Kasnitve smo pozneje poskušali nadomestiti z delom prek polnega delovnega časa, nadurnim delom in z delom ob prostih sobotah, vendar je posledice še vedno čutiti.

hodka, ne zaživi ravno zaradi določila, da se masa sredstev za osebne dohodke zaradi ocenjevanja učinkovitosti ne spremeni. Ob uvedbi dodatne mase sredstev pa smo že pri prvem ocenjevanju videli, da so sedaj delavci veliko pripravljeni ocenjevati se v okviru ocenjevalnih enot.

Razlika med razpoložljivo maso sredstev za spodbude pri doseganju letnega plana in maso sredstev za osebne dohodke, ki jo izkoristijo ocenjevalne enote, se uporabi za dodatno stimuliranje dela po normi v razmerju 2:1 v korist dela pri izvoznih proizvodnih nalogah. Poudarek na izvoznih nalogah pa jasno kaže na zavest, da nam doseganje planskih obveznosti na tem področju pomeni isto kot preživeti.

Ta novost naj bi bila spodbuda, da bi v strukturi porabe delovnega časa kar največji del odpadel na delo po normi. Kljub temu, da se nam v zadnjih mesecih v strukturi porabe delovnega časa veča delež dela po normi, pa želimo s to stimulacijo doseči še več, saj nam to najbolj neposredno omogoča, da bi dosegli boljše delovne rezultate v proizvodnji.

Nikakor pa se ne smemo zadovoljiti le s to obliko stimulacije, zato moramo nujno pospešiti iskanje novih oblik, saj vemo, da imamo kljub naporom, ki jih vlagamo, še veliko rezerv na vseh področjih dela.

M. Petan

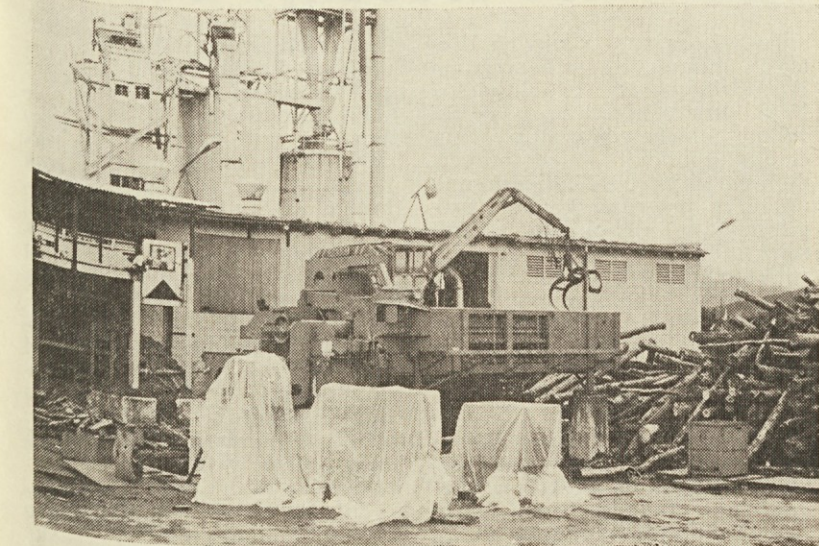
Letos bo Gozdno gospodarstvo občanom težko priskrbelo drva

Na pobudo občinske konference SZDL je izvršni svet sklical razgovor s predstavniki Gozdnega gospodarstva — TOZD Cerknica, Snežnik, TOK in Bresta o možnostih za preskrbo z drvmi za zasebno rabo.

Na osnovi načrtovanih količin poseka so ugotovili, da bo letos še več težav z dobavo drv kot v prejšnjih letih. Načrtovane količine drv namreč ne zagotavljajo niti polovičnega pokritja potreb na osnovi naročil, ki so za letos že prišle na Gozdno gospodarstvo.

Zato so sprejeli dogovor o priporočilu, da se vsi tisti, ki so se prijaviili za dobavo drv od Gozdnega gospodarstva preusmerijo na lastne možnosti oziroma, da se preusmerijo v pripravo sečnih odpadkov. Zainteresirani naj se za informacije obračajo na GG — TOZD Cerknica, Snežnik in temeljno organizacijo kooperantov.

Sprejeli so tudi dogovor, da lastniki gozdov ne bodo imeli možnosti za dobave drv niti za priprave sečnih odpadkov pri Gozdnem gospodarstvu, temveč jih morajo pripraviti v lastnem gozdu.

Novi iverač na IVERKI.

Ko smo načrtovali letošnjo proizvodnjo v naši tovarni, smo predvidevali, da bomo del polizdelkov iz masivnega lesa (vrata, okrasne letve in drugo) dobivali prek kooperacije. Za to so bili tudi stvarni pogoji, saj smo že sredi preteklega leta vzpostavili resne stike z nekaterimi specializiranimi tovarnimi in tudi dobili nekatera zagotovila. Kasneje (in tudi sedaj) pa je nastalo izjemno povpraševanje za te vrste poslov tudi v širšem jugoslovanskem prostoru, kar je imelo za posledico zmanjševanje napovedanih količin polizdelkov od kooperantov in za nas seveda dodatne težave pri iskanju novih partnerjev.

To vprašanje tudi sedaj še zdaleč ni rešeno, saj še vedno nastajajo velike težave s kvaliteto dobavljenih polizdelkov, da ne govorimo o izpolnjevanju dogovorjenih rokov dobav, ki presegajo prav vse razumne meje.

Pomanjkanje vseh vrst delavcev pesti našo tovarno že skoraj leto dni in je pojav gotovo dolgoročne narave. Zaradi sorazmerno nizkih osebnih dohodkov v preteklem obdobju je bila fluktuacija delavcev, predvsem kvalificiranih, zelo velika. Nadomestila za nje ni bilo, saj so se zaposlovali le nekvalificirani ljudje (oziroma brez ustrezne kvalifikacije). To interno rešujemo z delom prek polnega delovnega časa, kajti plana zaradi tega še nismo zmanjševali, pripravljamo pa tudi interni sistem za usposabljanje nekvalificiranih skupaj z ustreznim sistemom stimuliranja.

Potrebno je omeniti velik posluh TOZD Prodaja, ki se je odzvala našim težavam ter izpolnila eno delovno izmeno s svojimi ljudmi, seveda v okviru svojih možnosti (do konca avgusta), da bi nadomestili težave v masivnem oddelku tovarne.

Sredi leta je prišlo do sprememb tudi v strukturi proizvodnje za izvozno področje, in sicer na škodo ploskovnega dela. Zaradi občutnega zmanjšanja naročil miz in knjižnih polic za ameriško tržišče, ki predstavljajo predvsem obremenitev omenjenih zmogljivosti, smo morali to proizvodnjo vsekakor nadomestiti; v tako kratkem času pa teh izdelkov nismo mogli zamenjati s podobnimi tako da se je teža na tehnicah masivnih elementov še bolj povešila na to stran. Zato so potrebni dodatni ukrepi, ki jih bo treba v kratkem času izpeljati.

Kot verjetno še kje drugje, tudi nas ovira velika iztrošenost stroj-

(Konec na 6. strani)

Pripravnništvo vzemimo resno!

Z usmerjenim izobraževanjem je uvedeno pripravništvo za vse stopnje zahtevnosti dela. Torej ne samo za V., VI. in VII. stopnjo, kot smo pripravništvo izvajali doslej, temveč tudi za II., III. in IV. stopnjo. To pomeni, da morajo opravljati pripravništvo tudi učenci, ki so končali skrajšane programe, dveletne ter triletno srednjih šol.

Programi v sedanjem usmerjenem izobraževanju dajejo učencem teoretična in osnovna praktična znanja do takšne ravni, da omogočajo pridobitev usposobljenosti za širša področja dela oziroma več poklicev. Pripravnništvo pomeni torej dokončavanje določenega vzgojno izobraževalnega programa, s katerim želimo doseči usposobljenost za določen delokrog del. Torej se pripravništvo in usposabljanje med seboj prepletata.

Nekaj izkušenj z izvajanjem pripravništva že imamo z devetimi učenci, ki so že uspešno opravili pripravniški izpit. Pri izvajanju pripravništva pa so se pokazale nekatere napake, ki jih želimo odpraviti.

Na splošno mislimo, da učenci, ki zaključujejo triletno šolanje, še nimajo dovolj praktičnih izkušenj. Najbrž je to res. To pa ne pomeni, da si jih pripravnik v primernem času ne bo mogel pridobiti. To bo odvisno od pripravnika samega, najbolj pa od mentorja in drugih delavcev, ki bodo pripravnika usposabljali.

V kadrovske službi smo se tega zavedali, zato smo se naloge lotili dovolj zgodaj. Z letošnjo kadrovske politiko smo se odločili, da bomo vsem 44 Brestovim študentom nudili ustrezno in kar najbolj kvalitetno pripravništvo.

Zato smo skupaj z delavsko univerzo Boris Kidrič iz Ljubljane organizirali seminar za mentorje, katere smo poprej evidentirali po temeljnih organizacijah. Na seminar, ki je bil v dneh 5., 6. in 7. julija, smo povabili tudi delavce-strokovnjake, predsednike izpitnih komisij ter tajnike temeljnih organizacij. Udeležba na seminarju je bila polna iz ZAGALNICE, GABRA, MASIVE, IVERKE, PRODAJE in TAPETNIŠTVA, slabša pa iz Skupnih dejavnosti, MINERALKE in POHIŠTVA.

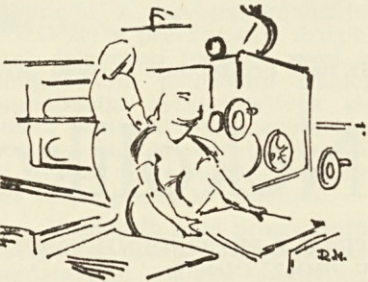
V slednji pa je razporejenih največ študentov-pripravnikov. Zato se upravičeno bojimo, da bo v teh delovnih okoljih pripravništvo potekalo bistveno slabše.

Seminarski program je vseboval naslednje teme:

- uvajanje strokovnih kadrov v proces dela v razvitih deželah in pri nas,
- pravne osnove za urejanje pripravništva,

- nomenklatura poklicev,
- metode mentorskega dela,
- izdelava pripravniškega programa.

Doma pa so morali seminaristi izdelati pripravniški program. Do dneva pisanja tega sestavka sta prispela le dva.

V nekaterih večjih temeljnih organizacijah, kjer tudi doslej ni bilo načrtnega, predvsem pa ne vodenega usposabljanja, obstaja bojazen, da pripravništvo tudi sedaj ne bo dovolj kvalitetno, četudi bo izdelan dober pripravniški program in izbran dober mentor. Težave se kažejo pri drugih strokovnih in nestrokovnih delavcih, ki zavračajo načrtno usposabljanje in skrbno varujejo »strokovne skrivnosti«, do katerih so sami prišli z dolgoletnim delom; saj tudi sami niso bili deležni strokovnega usposabljanja.

Na seminarju je bilo dovolj jasno poudarjeno, da se mora vsakdo, ki usposablja, na to tudi pripraviti ne samo strokovno,

Počitnice v tovarni

Julija smo v tovarni pohišstva v Cerknici sprejeli lepo število mladih, ki so sklenili delovno razmerje za določen čas med šolskimi počitnicami. Po svojih močeh bodo pomagali izpolnjevati naše planske obveznosti zlasti za izvoz, obenem pa bodo nadomeščali redne delavce, ki sicer delajo na pomožnih delih in bodo sedaj izrabljali redni letni dopust.

V neposredni proizvodnji smo obiskali **Pavlimo Urh**, ki je letos končala prvi letnik šole za zdravstvene delavce in **Tatjano Rasperger**, ki ji manjka še matura do vzgojiteljice. Obe sta povedali, da sta se zaposlili zato, da bosta v tem času nekaj zaslužili. Doma je tudi sicer nekoliko dolgčas; vsi drugi gredo na delo, učenje pa v tem času ne pride v poštev.

»Starejši delavci nam gredo povsem na roke in tudi sprejeli so nas lepo, tako da smo se hitro vživeli v pomožno delo po posameznih oddelkih.«

Iz našega razgovora smo ugotovili, da mladi pričakujejo, kako bodo za enomesečno delo zaslužili milijon starih dinarjev in morda tudi kaj več. Imajo občutek, da naredijo skoraj toliko kot ostali delavci, zato menijo, da so v tovarni koristni in da bodo s svojim delom le pripomogli k večjim delovnim rezultatom. Z rednim prihajanjem na delo nimajo težav, saj so tega navajeni; tudi v šoli je treba biti točen in reden.

»Organizacija v tovarni je dobra; vsako delo je strokovno voden. Vodje izmen imajo pravičen odnos do delavcev, tako da v tovarni ni težko delati. Pri tem delu se srečujemo tudi s težavami, ki nastajajo v zvezi z delom; to pa nam bo prav gotovo koristilo, ko bomo redno zaposleni in z vso odgovornostjo opravljali svoje delo.

J. Klančar

temveč tudi metodično. Posredovanje nekaterih znanj na pamet je lahko le polovično, saj pri takšnem delu pozabimo na to ali ono malenkost, lahko pa tudi na temeljno vsebino.

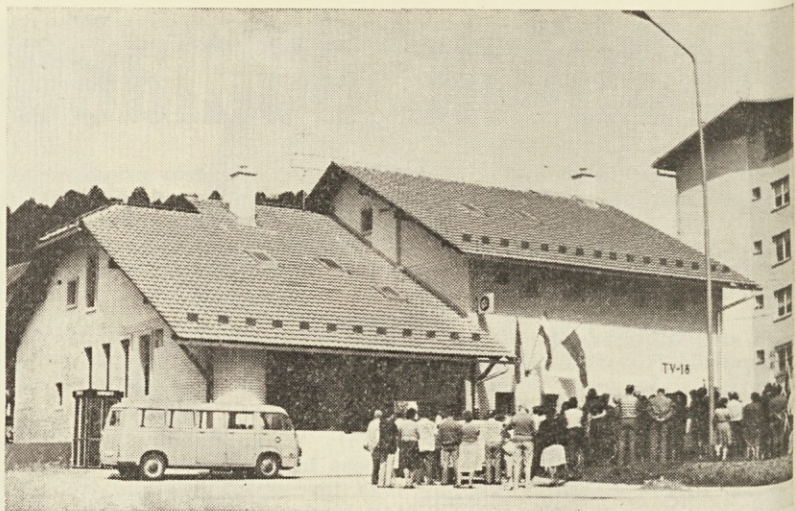
Še nekaj besed o izpitu. Pred iztekom pripravniške dobe mora biti opravljen pripravniški izpit. Z našim samoupravnim sporazumom smo opredelili, da se izpit opravlja v dveh delih: splošnem in posebnem — strokovnem. Splošni izpit se opravlja pred posebno komisijo, ki jo je imenoval svet za kadre, in se opravi praviloma na začetku pripravništva, strokovni izpit pa praviloma pred iztekom pripravništva na predlog mentorja, ki je ugotovil, da je bil pripravnik uspešen in obvlada vsa dela, ki so bila določena s programom.

Predsednik izpitne komisije je strokovnjak, ki ga je imenovala gospodarska zbornica in ni nujno, da je zunanji član. Pri izpitu sodelujeta in izprašujeta tudi dva strokovnjaka iz temeljne organizacije, v kateri se je pripravnik usposabljal. Mentor praviloma ni član komisije, saj se pri izpitu ugotavlja tudi njegovo bolj ali manj uspešno delo. Za raven od II. do IV. stopnje zahtevnosti smo se doslej odločali, da izpit vsebuje tudi praktično nalogo na eni izmed faz dela (stroju) in zagovor tega dela.

Še bi lahko govorili o pripravništvu — usposabljanju, pa bodi dovolj. Življenje naj pokaže, ali smo se na pripravništvo dovolj dobro pripravili.

Za tista delovna okolja, kjer priprave še niso dovolj temeljite, je še čas, kajti večina pripravnikov bo začela delati s 1. avgustom oziroma s 1. septembrom.

F. Turšič

Z otvoritve nove pošte v Starem trgu

Slovesno ob dnevu borca

POŠTA V LOŠKI DOLINI POIMENOVANA PO KURIRSKI POSTAJI TV-18

Osrednja proslava dneva borca v naši občini je bila v Starem trgu pri Ložu, kjer so odprli novo poštno stavbo in na njej odkrili spominsko ploščo devetim padlim kurirjem kurirske postaje TV-18.

O zgodovinskem pomenu kurirske postaje TV-18 je spregovoril predsednik občinske konference SZDL Tone Obreza in pri tem poudaril, da smo ponosni, ker je nova pošta v Loški dolini poimenovana po kurirski postaji TV-18, ki je med vojno delovala na širšem območju Loške doline. Ustanovljena je bila 19. novembra 1942. leta v gozdu pri Zgornjih Poljanah. Oznaka TV pomeni terenski vod borcev, kasneje tudi točko za vezo partizanskih kurirjev, številka pa šifro, za katero se je skrival vod kurirjev, ki je po štafetnem sistemu predajanja pošte opravljal posebne stalne kurirske zveze na območju Loške doline s sosednjimi kurirskimi postajami TV kurirskih smeri v Sloveniji.

Spominsko ploščo padlim devetim kurirjem je odkril podpredsednik občinskega odbora ZZB NOV Cerknica Alojz Ule, delegacija dolgoletnih kurirjev postaje TV-18 pa je pred spominsko ploščo položila venec.

Direktor temeljne organizacije PTT Vrhnika tov. Kopina pa je spregovoril o pomenu nove pošte v Starem trgu in pri tem poudaril:

»Novo poštno stavbo v Starem trgu so pričeli graditi v lanskem avgustu, gradnja pa je trajala le deset mesecev. Skupna vrednost stavbe je okoli 35 milijonov dinarjev, financiralo pa jo je PTT podjetje izključno z lastnimi sredstvi.

Za PTT enoto v Starem trgu je v stavbi 240 kvadratnih metrov uporabne površine, za telefonsko centralo 240 kvadratnih metrov, poleg tega pa sta v stavbi še dve funkcionalni stanovanji, tako da je površina do

konca izkoriščena. Poleg osrednjega prostora za delo z uporabniki so v stavbi še prostor za dostavljajče, telegraf, blagajna, prostor za upravnika pošte, garderobe, sanitarije in garaža. Sem sodi tudi kotlovnica s shrambo premoga. Pošta je načrtovana dolgoročno, vsaj za prihodnjih trideset let. Za delo z uporabniki je predvideno pet sprejemnih delovnih mest ter sedem mest za dostavljajče. V prostoru za uporabnike sta tudi dve notranji telefonski govorilnici, neposredno poleg stavbe pa je ena zunanja telefonska govorilnica. Sam prostor za telefonsko centralo bo omogočal namestitve telefonske centrale do 3000 priključkov, do predvidenega maja prihodnjega leta pa bo vgrajena centrala z 800 telefonskimi priključki.

Z vselitvijo v nove poštno prostore bo spremenjen tudi delovni čas. Ob sredah bo poštna enota poslovala do 18. ure, ostale dni pa tako kot doslej. S 1. januarjem 1985. leta pa bo enota prešla na celodnevni delovni čas od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. Tako se bodo uresničile želje in zahteve krajanov Loške doline, da bi jim PTT omogočila svoje usluge tudi v popoldanskem času.

S svečanosti je delegacija nekdanjih skojevcev ponesla venec na grob pred štiridesetimi leti padle sekretarke rajonskega odbora Marije Gregorič — Lokavčeve Micke.

V kulturnem programu so sodelovali sindikalna godba loške Kovinoplastike ter moški pevski zbor in recitatorji amaterskega gledališča Svoboda Loška dolina.

S. Berglez

Tudi letos srečanje borcev

Tudi letos smo v okviru Bresta 3. julija pripravili srečanje Brestovih borcev in aktivistov NOB. Srečanja se je udeležilo veliko število borcev oziroma članov združenj zveze borcev. Čeprav je bilo srečanje organizirano s približno enakim programom kot druga leta, so prisotni menili, da je bilo letošnje prijetnejše, bolj sproščeno in bolj neposredno. Za razliko od prejšnjih let je v program vnesla popestritev tudi delavka iz tovarne pohišstva Štefka Sušteršič z recitacijami Kajuhovih pesmi.

Informacijo o gospodarjenju na Brestu je živo prispeval pomočnik glavnega direktorja Drago Mazij. Tako so imeli borci priložnost slišati o težavah in uspehih, ki jih doživljajo kolektivi naših temeljnih organizacij.

Za razvedrilo sta poskrbela harmonika in pevski zbor Tabor pod vodstvom Janeza Kranjca.

Po pogostitvi so udeleženci zapeli, pa tudi zaplesali so tako da je bilo srečanje res prijetno. Borci so dobili v spomin tudi knjige s partizansko tematiko. Knjig so borci posebej veselili, saj se tako seznanjajo z dogodki iz naše revolucije; mnogi med njimi so jih bili neposredno priča.

Tradicionalno srečanje Brestovih borcev je pravzaprav le del proslavljanja dneva borcev 4. julija in obujanje spominov na težke, a pomembne dogodke v času ljudske revolucije in narodnoosvobodilnega boja.

Zato bomo to tradicijo nadaljevali in s tem utrjevali Titovo pot našega družbenega razvoja.

J. Klančar

Nekoliko kasnimo

(Nadaljevanje s 5. strani)

ne opreme, zaradi katere imamo veliko težav, da bi zagotovili kvaliteto, ki je v izvozu še posebej pomembna. Zaradi tega za strojnimi delom ostaja veliko ročnega dela (brušenje in podobno), ki zahteva dodatno število delavcev. Čas pa izgubljam tudi z dolgotrajnim nastavljanjem zahtevnejših strojev, popravil zaradi nekvalitete in podobno. Z nakupom najnovejših strojev in naprav, na katere računamo še to leto, bomo ta vprašanja postopoma le začeli reševati.

To so najpomembnejše zadeve, ki nam otežujejo pot k zastavljenim ciljem. Ne glede na to, da je TOZD Pohišstvo v prvi polovici leta izpolnjevala načrtovane proizvodne obveznosti in jih celo preseglja, je potrebno ob tem in podobnih težavah napeti vse sile, da bomo še naprej ostajali kos danim nalogam. Brezpogojno izpolnjevanje le-teh — še posebej pa izvoznih obveznosti — dviga ugled in zaupanje v sleherno tovarno, s tem pa tudi možnost za sklepanje takšnih poslov, ki prinašajo dohodek, s tem pa tudi večje možnosti za dvig osebnega in družbenega standarda.

M. Strohsack

Kooperacija in proizvodnja

V sodobni proizvodnji ni več vodilo celovitost (razen v procesni proizvodnji, ki je visoko avtomatizirana), marveč v iskanju delnih povezav in delitvi dela — ožja specializacija. Celovita proizvodnja poleg svoje togosti zahteva ogromna osnovna in obratna sredstva, visoko stopnjo znanja, brezhibno delovanje razvojne službe in službe trženja (prodajno-nabavna dejavnost). Za obvladovanje takšne proizvodnje je poleg vsega tega potrebno tudi trdno usklajevanje, ki temelji na zavesti. Ta pa se navadno ne uresniči zaradi zamud pri proizvodnji nekaterih delov znotraj delovne organizacije.

Tudi v Brestu imamo temeljne organizacije, ki so dokaj samostojne pri obvladovanju svoje proizvodnje, in takšne temeljne organizacije, ki so svojo dejavnost usmerile na osredotočenje proizvodnje (sestavljanje podsklopov) in izdelovanje le nekaterih sklopov.

Ce bi to ponazorili grafično, potem imamo eno vejo, kjer so kooperanti za izdelavo ogrodij za TAPETNIŠTVO, ki je prav gotovo najbolj odvisno od pravočasnosti in kvalitete izdelkov iz kooperacije.

Naslednja veja so kooperanti za izdelavo vrat, največ za GABER in v zadnjem času tudi za POHISTVO.

Tretja veja so drobni izdelki, ki jih vgrajujemo v večini temeljnih organizacij. To so različni ročaji, lesene nalepke, okrasne letve in podobno.

V četrto vejo razvrščam izdelke, za katere se potrebe pojavljajo enkrat. To so izdelki, ki jih zaradi različnih vzrokov nismo sami proizvedli in iščemo vse možnosti, kako jih nadomestiti z izdelki iz kooperacije, da proiz-

vodnja ne bi bila motena. Prav zadnja skupina izdelkov povzroča največ težav, ker se pojavljajo kot enkratni povpraševalci pri že tako zasedenih zmogljivostih pri večini kvalitetnih proizvajalcev. Sicer nas navadno ne zavrnejo, bodisi zaradi poslovnih stikov, poznanstva, ali kakšnega drugega vzroka, vendar se dogovorjeni rok vsaj dvakrat premakne.

V prihodnje se moramo pravočasno opredeliti, kaj bomo sami izdelovali, kaj v medsebojni kooperaciji (med temeljnimi organizacijami BRESTA) in kaj bomo dobivali od zunanjih dobaviteljev — kooperantov.

Ta opredelitev mora biti tako zgodnja, da nas drugi proizvajalci vključijo v svoje plene, to pa je potrebno tudi za izdelavo naših planov.

Dosedanje izkušnje kažejo, da nam kooperacija predstavlja vse, razen tistega, kar v pravem pomenu razumemo pod to besedo. Zato bi za naše razmere še najbolj ustrežal izraz »mašitev lukenj«.

Menim, da je bila pravilna odločitev, da organiziramo delovno mesto za kooperacijske posle na ravni delovne organizacije. Pra-

vilna je predvsem zato, ker bi posameznik (pozneje skupina?) imel informacije o našem povpraševanju in o ponudbi dobaviteljev, o gibanju cen, o programih različnih proizvajalcev in o prostih zmogljivostih. Navajam samo en primer, ko je zaradi ogromnih razlik v ceni samo pri dveh elementih mogoče prihraniti več kot staro milijardo dinarjev.

Ugotavljam tudi, da se kot povpraševalec še vedno pojavlja vsaka temeljna organizacija posebej, celo pri istem dobavitelju. Tako si medsebojno konkuriramo in hočeš nočeš podaljšujemo dobavne roke. Tudi v okviru sestavljene organizacije Slovenjales se pri istem dobavitelju za izvozne programe pojavljamo kot povpraševalci vsaj dve do tri delovne organizacije. Zato bi kazalo tudi znotraj sestavljene organizacije za nekatere izvozne izdelke, ki jih proizvajamo že več let, razviti kooperacijo pri skupnih izvoznih programih in se specializirati za posamezne elemente. To bi prav gotovo vplivalo na pocenitev proizvodnje, skrajšanje dobavnih rokov in povečanje naše konkurenčnosti na tujem trgu.

M. Mlinar

Več kot mislimo...

TEHNIČNE IZBOLJŠAVE IN INOVACIJE V TOZD TAPETNIŠTVO

Mislím, da je vsakomur jasno, kako pomembne so izboljšave v načinu dela in tehnološkega postopka, izboljšave pripomočkov

in strojev, da o inovacijah sploh ne govorimo. Naj omenim samo primer iz naše temeljne organizacije, ki je evidentiran, ocenjen in izplačan. Gre za stroj za razrez folije in dakrona.

Danes si ne moremo več predstavljati, kako bi pri tolikšni proizvodnji in prostorski stiski še razvijali folijo in dakron po proizvodni hali in ročno rezali formate. Izplačani znesek za odškodnino avtorju stroja pomeni malenkostni strošek v primerjavi s koristnostjo te izboljšave.

Vendar je to edini primer od številnih, ki je bil pravilno prijavljen. Tako prijavo smo lahko ocenili, privolili v izdelavo predlagane zamisli ter izračunali delež odškodnine.

Naj omenim še druge izboljšave, ki pa nimajo opredeljenega avtorja, se pravi, da so nastale kot posledica razgovorov in razmišljanj več delavcev. V šestih letih se je v tapetništvu precej spremenilo in sicer:

- vlivanje stranic MOJCE,
- izdelava zabojev za gurtne,
- šivanje odprtih blazin namesto zadrge (IVA),
- zamenjava noge za kolesa,
- opustitev kartonske embalaže za prodajo na domačem trgu,
- polnjenje vreč s kosmiči s pomočjo ventilacije,
- premakljivi zaboji in police na oddelku za proizvodnjo iprena,
- izboljšava vlivalne glave na stroju ADMIRAL,
- postavitve podesta za material,
- izdelava sestavljivih palet,
- izdelava prikolic za transport gotovih izdelkov,
- izdelava prikolic za transport odpadkov,
- naprava za šivanje gumbov,
- centralno dovajanje lepila v oddelku za lepljenje iprena,
- prehod na demontažno ogrodje in stiskalnica za ta namen,
- prestavitev skladišča materiala,
- izdelava vozičkov za blago v krojlilnici,
- reorganizacija proizvodnje v oddelku za tapetništvo,
- prehod na enoizmensko delo,
- ukinjeno hrbtišče pri garnituri KLARA — namesto iverke samo žepovina,
- pripomoček za napenjanje val vzmeti,

F. Mahne

ca ter naprej v Meziško dolino in železarske Ravne. Obiskali smo Kotlje in rojstno hišo Prežihovega Voranca, od koder je čudovit razgled po dolini.

Po krajšem postanku v naravi smo nadaljevali vožnjo do slikovite vasiče Šentanel, kjer nas je čakalo domače kosilo. Domačini se namreč ukvarjajo s kmečkim turizmom že dalj časa.

Po kosilu je vzdušje ob harmonikah doseglo višek in pred domačijo se je začelo veselo rajanje vse do popoldne, ko je dež razgal živahne plesalce. V prijetnem hladu smo se vozili do Mozirja, kjer je bil postanek z ogledom parka in zabavo v brunarici. Tedaj pa so nekateri hoteli že domov, večina pa bi še ostala urico ali dve na prijetni zabavi.

Avtobusi so začeli odhajati drug za drugim. Večina ni bila ravno zadovoljna z zgodnjim odhodom, vendar se je vzdušje v avtobusu kmalu vrnilo na prejšnje.

Prijeten izlet kolektiva

Člani izvršnega odbora obeh osnovnih sindikalnih organizacij v Pohištvu so se dogovorili za sindikalni izlet na SLOVENSKO KOROSKO. Izlet je bil organiziran 23. junija. Zanimanje je bilo veliko, saj se je za enodnevní izlet prijavilo kar 180 delavcev.

Ze zjutraj so harmonikarji naznanili, da bo razpoloženje pravo, da se bodo delavci sprostiti od vsakdanjih skrbi in se povseslili.

Izpred tovarne so po šesti uri zjutraj odpeljali štirje avtobusi z vodilci proti Ljubljani in Titovemu Velenju. Zaradi vmesnih postankov in ogledov znamenitosti so se tudi avtobusi razdelili tako, da sta dva odpeljala na ogled jame Pekel, eden v Rimsko nekropolo, četrti pa v Titovo Velenje, kjer so bile na gradu na ogled rudarska zbirka, zbirka NOB, razstava Lojzeta Perka in ogled Mastodonta.

Potovanje se je nadaljevalo po Mislinjski dolini do Slovenj Grad-

Prvo polletje je bilo v proizvodnji kar uspešno

Tudi invalidi smo radi veseli

Tako so povedali invalidi iz notranjske regije, ki so se 30. junija srečali v delavski restavraciji tovarne pohištva v Cerknici.

Srečanje je bilo sicer pripravljeno za Slivnico. Vendar smo se zaradi slabega vremena na predvečer srečanja ob pomoči delavcev Bresta odločili za delavsko restavracijo, saj nismo smeli tvegati, da bi bilo okrog 500 invalidov izpostavljenih vremenskim nevarnostim.

Predsednica občinskega društva invalidov Vilma Prosenec je v svojem uvodnem nagovoru podarila, da ne smemo pozabiti bolnih in onemoglih delavcev — invalidov, ki so dali vse od sebe za naše boljše življenje. Poudarila je tudi, da noben invalid ne sme ostati osamljen in naj se ob najtežji stiski vsakdo spomni na težavne usode naših ranjencev med narodnoosvobodilnim bojem, na nečloveško mučenje naših ljudi po zaporih in koncentracijskih taboriščih.

Sedanje sprotne težave skušamo reševati, če ne na hitro, pa počasi, vendar vztrajno, s pomočjo družbeno političnih organizacij, socialno službo, združenim delom in z našim društvom invalidov.

V delovnih organizacijah nikakor ne smemo pozabiti na inva-

gradila, ustvarjala. Sedaj pa ti delavci, tudi invalidi, tonejo v pozabo kot odvržen kos papirja.

Nikakor ne smemo dopustiti, da bi bil naš človek na večer svojega življenja ali ob boleznih prisiljen prosjati za vsakdanje preživljanje saj smo socialistična družba in ne smemo pozabiti na medvojne revolucionarne ideale.

Zavedati se je treba, da lahko vsak, še tako mlad in zdrav človek v trenutku postane invalid. Dovolj je le karambol z avtom, padec s hiše, da stroj nekemu odreže roko, ga stisne stiskalnica, lovec v napačno smer sproži svojo puško, in že se lahko tisti, ki bolne rad naziva s »kripeljni«, za vedno znajde med njimi.

Seveda čez noč ne moremo rešiti vsega, vendar bomo s prizadevanjem na vseh področjih vsaj omilili, če ne odpravili težavnega položaja naših invalidov.

V imenu društva invalidov se je zatem zahvalila delavcem Bresta, Kovinoplastike in Komunale, lovskim družinam, strokovnim delavcem občinskega centra za socialno delo in vsem drugim, ki so kakorkoli pomagali, da je občinsko društvo invalidov zaživelo,

Od skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja prejema v naši občini denarne prejemke 438 članov invalidov. Poleg invalidske pokojnine prejema 40 invalidov vrstveni dodatek, 139 invalidov invalidnino zaradi telesnih okvar in 31 invalidov dodatek za tujo pomoč in postrežbo. Po raznih osnovnih šolah za usposabljanje imamo 42 otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Imamo 85 vojnih invalidov in 17 invalidov — povojnih žrtev vojnih razstrelitev.

lide, ki sicer delajo, vendar zaradi svoje bolezni ne morejo najbolje opravljati svojih del in nalog, kar se odraža v njihovih osebnih dohodkih, kasneje pa v nizki pokojnini.

V sedanjem gospodarskem položaju prenekateri starejši občan živi dokaj skromno, saj se mora odpovedovati najosnovnejšim življenjskim dobrinam, čeprav se je ob svojem minulemu delu odpovedoval osebnim dohodkom, da bi izgradili industrijo in ustvarili boljše življenje za kasnejše generacije. Generacija, ki je živel pred vojno, med njo in v povojni izgradnji, je dokaj iztrošena, saj se je vsa razdajala in

pa tudi, da mu je uspelo organizirati v svojem prvem letu delovanja tako prijetno regijsko srečanje.

Na srečanju so bila tudi tekmovanja v streljanju z zračno puško, šahu in balinanju, za kar so posamezne ekipe dobile tudi pismena priznanja.

Marsikateri invalid je bil solzan, solzan od veselja, da se ga je neko le spomnil in da je vsaj nekaj uric preživel v pozabi na vsakdanje tegobe in bolečine. Lepo je povedal na svoj voziček priklenjeni invalid: »Čeprav smo invalidi, smo vendar radi veseli«.

V. Prosenec

- dodatek mize pri montaži foteljev z lesenimi stranicami,
- izdelava krožne žage za krojenje lepenke.

Nekaj idej in predlogov pa je tudi že pripravljenih:

- preša za tapeciranje sedežev MOJCA,
- naprava za pretakanje metilenklorida,
- dvigalo za dviganje izdelkov po montaži,
- kontrolno previjalna miza za kontrolo blaga,
- stroj za napenjanje val vzmeti,

— stroj za napenjanje gumi oprti.

Lahko torej ocenimo, da je bilo vseh izboljšav veliko in škoda, da avtorji niso dobili plačila za svoje zamisli. Zato bi bilo treba vse delavce natančno seznaniti s postopkom za prijavo izboljšave ali inovacije in s postopkom za izračun nagrade avtorjem. Tako ne bomo ugotavljali, da nimamo (uradnih) izboljšav, ko vemo, da jih v proizvodnji nenehno uporabljamo.

S. Knap

Iz drugih lesarskih kolektivov

ELAN se vse bolj uveljavlja v izvozu in obenem širi svojo prodajno mrežo še dopolnjuje z mešanim grosistično trgovskim podjetjem v Zahodni Nemčiji. Tudi sicer so njegove prodajne enote v tujini (Avstrija, Švedska, Kanada, ZDA) letošnje poslovno leto pričele še bolje kot lani.

LIK Kočevje se je prek posrednika Brodomateriala z Reke dogovoril za opremljanje šestih šol v Libiji. Količina bo celotna vrednost posla, se še niso dogovorili, ker predstavlja opremljanje prvih šestih šol šele začetek. Libijci namreč nameravajo tako opremiti 160 šol in LIK bi rad ta posel prevzel v celoti.

LESONIT bo letos ukinil obratovanje stare tovarne vlaknenih plošč, ki porabi veliko električne energije, hkrati pa je največji Lesonitov onesnaževalec Reke. Istočasno bodo povečali proizvodnjo v novi tovarni vlaknenih plošč po suhem postopku, uredili energetski del proizvodnje, zgradili novo kotlovnico in odpravili nekatera druga ozka grla. To jih bo veljalo okrog 290 milijonov dinarjev.

V **JELOVICI** bodo posodobili in povečali proizvodnjo vratnih kril, saj povpraševanje po teh izdelkih močno presega njihovo ponudbo. Lani so jih doma prodali 60.000, lahko pa bi jih trikrat več. Z gradnjo novih prostorov in dopolnitvijo sedanje opreme bodo proizvodne zmogljivosti podvojili. Podvojili bodo tudi prodajo na domačem trgu, medtem ko naj bi izvoz povečali s 55.000 na 120.000 vrat. Tri petine predvidenega izvoza imajo že pokritega

s pogodbami, predvsem z zahodnonemškimi firmami. Naložba jih bo stala 300 milijonov dinarjev, delo v novem obratu pa naj bi steklo v drugi polovici leta.

LESNA se dogovarja za izgradnjo obrata v Prištini oziroma Lipljanih. Sedaj pripravljajo ekonomsko in drugo tehnološko dokumentacijo.

LIKO načrtuje za letos naložbe v skupni vrednosti 220 milijonov dinarjev, čeprav je potrebnih in želja po temeljnih organizacijah znatno več. Največ sredstev bodo vložili v posodobitev tovarne vrat in tovarne stolov, za širjenje lastne trgovske mreže so namenili nekaj nad 24 milijonov, sovlaganja v surovinsko oskrbo pa naj bi znašala 40 milijonov dinarjev.

MEBLO je lani pričel z izgradnjo nove kuhinje, za kar so njegove temeljne organizacije združile 45 milijonov dinarjev. V začetku letošnjega leta so se odločili, da bodo poleg kuhinje zgradili tudi novo restavracijo, saj bi s sočasno gradnjo prihranili precej sredstev. Kuhinja z restavracijo naj bi bila dograjena do konca letošnjega septembra.

LIP Bled je zadnja leta vhodna vrata izvažal v glavnem le na avstrijsko tržišče, sedaj pa se jim je odprl tudi madžarski trg. V tem primeru gre za kompenzacijski posel, ko za vrednost izvoženih vhodnih vrat ali drugih končnih izdelkov iz Madžarske uvozijo različne reprovizualne (predvsem lesonit in iverne plošče). Prednosti tega posla se kažejo v dokaj visokih izvoznih cenah vhodnih vrat ob normalni izdelavni kvaliteti.

CLI Logatec in LIP Bled sta se dogovorila za skupni prodajni prostor v Boljehcih blizu Beogra-

da. Ta odločitev se je pokazala za zelo uspešno, saj se njuna proizvodna programa v ponudbi dopolnjujeta in tudi prodaja je kar ugodna.

SAVINJA je podpisala dodatek k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela in sredstev z Lesno. Dodatek se navezuje na iverice, katerih letna dobava znaša 5.000 kubičnih metrov. Za zagotovitev nemotene preskrbe bodo v tem letu združili z Lesno 30.000 dolarjev.

NOVOLES gradi tovarno poveljnih korit iz keramike (nov material, podoben keramiki) v Radatovičih v občini Ozaljš, na manj razvitem območju Hrvaške. Dela, ki so se začela decembra lani, dobro napredujejo in bo prva faza izgradnje končana do konca letošnjega leta. Po prvi fazi gradnje bodo letno izdelali 26.000 korit letno, končna zmogljivost pa bo 70.000 korit letno.

V **LESNINI** se že dalj časa pripravljajo na izgradnjo prodajno skladišnega centra v Mariboru. Center naj bi opravljal dvoje prodajnih dejavnosti, in sicer maloprodajo pohištva na prodajno skladišni površini 8110 kvadratnih metrov ter maloprodajo gradbenega materiala na površini 6000 kvadratnih metrov. Po sedanjih ocenah bi izgradnja veljala okoli 500 milijonov dinarjev, bo pa to skupna naložba Lesnine in Šipada iz Sarajeva, podobno kot je bilo s skupno naložbo teh dveh partnerjev v Ivanici.

Cerkniški godbeniki so proslavili svojo šestdesetletnico dela

Novosti iz knjižnice

KOŠIČEK M. in T.: Starši — nestarši

Avtorja sta postavila v ospredje vprašanja družinske psihologije, odnose med starši in otroki, ki odločilno vplivajo na razvoj ter oblikovanje otrokove osebnosti in pozneje na odraslega človeka.

ZIDAR P.: Okupacija Javornika

Delo je avtorjev spomin na vojno otroštvo v Javorniku, pripoveduje pa tudi o begunjskem zaporu. Glavni junak je sicer otrok, vendar je knjiga namenjena odraslemu bralcu.

NIZAMI: Sedem zgodb sedmih princes

Pripoved o mlademu vladarju, ki od lahkomišelnega mladeniča dozorja v skrbečega vladarja. Osnovna ideja zgodb, ki jih vladarju pripovedujejo njegove žene, je socialna pravičnost.

LOBEL A.: Regica in Skokica

Pravljica ameriškega pisatelja o dveh žabicah, ki si pišeta pisma, gojita velika prijateljstva in premagujeta strahove in velikane.

SUHODOLČAN L.: Kuža Luža

Pravljica o psičku, ki se znajde med svojimi večjimi sorodniki: bernardinci, buldogi, volčjaki, ovčarji... in spozna pravo pasje življenje.

Andrej Likar

Cerknica in njena okolica

Naš poziv bralcem, naj nam, če jim je v moči, sporoče podatke o piscu našega novega podlistka, je naletel na lep odmev. Sicer smo najprej dobili dopisnico nekega nepodpisane prenapetega vernika, ki nam je privoščljivo pisal v smislu, prav vam bodi, da niste dobili podatkov, ker ste proti bogu, veri, cerkvi itd., itd.

Zatem pa so nam poslali prave podatke o piscu korektor našega glasila iz Železniške tiskarne Miloš Oprešnik, delavec v slovenski akademiji znanosti in umetnosti, sicer tudi urednik Notranjskih listov, Janez Šumrada ter Brestovec Franc Dobravec. Iskreno se jim zahvaljujemo!

Vse skupaj — od urednika mimo delavcev v župnijskem uradu, ki so nam želeli pomagati, pa do omenjenih bralcev, je zavedel podatek, ki smo ga navedli in sicer, da je avtor Anton Likar, knjižica pa da je izšla leta 1878. V roke sta nam namreč prišla dva izvoda, pri obeh pa sta bili naslovnici na spodnji strani, kjer so natiskani ime avtorja, letnica izida in založnik, odtrgani; zgoraj pa so bili s starinskimi rokopisom napisani omenjeni podatki, ki smo jim verjeli.

Torej: avtor podlistka je Andrej Likar (1826—1865), njegov krajepis o Cerknici pa je izhajal najprej v Novicah leta 1863 in bil istega leta ponatisnjen v posebni knjižici. Nekaj več o njem pa v prihodnji številki.

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Zdaj, dragi prijatelj, ko sva se ozrla nekoliko po Rakeku, pojdiva počasi proti Cerknici, kamor peljeta dve cesti; na desno nova in zlozna, na levo pa stara, nekoliko bolj strma in krajša. Peljala bi se tudi lahko, ker voznikov ali fijakerjev je nekaj za silo tudi na Rakeku. Ker pa je lep pomladanski dan in sva spočita oba, pojdiva raje peš po stari cesti.

Glej, tam gori na levo, dobre četrte ure od Rakeka, v grmovju, je bila ob francoski vojski goraka bitva med Francozi in Hrvati. Rajni gospod Blaž Kersnik, brat nepozabnega domolju-

ba profesorja Janeza Kersnika, ki je tista leta kaplanaril v Cerknici, mi je pripovedoval pred nekaj leti, da so stali takrat tam gori Francozi, čez Bloke pa so prišli Hrvati na Cerknico.

Oddelek Hrvatov je šel naravnost proti Francozom, drugi oddelek pa je peljal cerkniški šolski učenik skrivaj čez Brodec proti Rakeku, koder je speljana zdaj nova cesta, tako da so prišli ti Francozi za hrbet in so jih z onimi nekako zajeli. Hud boj se uname; Hrvati zmagajo, veliko Francozov obleži, drugi beže.

Rajni gosp. Blaž je skrbel potem,

da so jame skopali in ubite pokopali daleč proč od njih prave domovine, pa ne v mirna počivališča, ker volkovi so prihajali ponoči, jih izgredljivali in mastili se z njimi.

O, nenasitljiva človeška častilakomnost! Zavolj pesti zemlje se mora velikrat prelivati v potokih človeška kri, v najboljših in veselejših letih mora zapustiti mladenič dom, ljubljene in ljubijoče starše, da počiva v tuji zemlji, padel kakor žrtev človeške strasti. Pa naj počivajo v miru umrli, spolniviš svoj poklic!

Pojdiva naprej še nekoliko tja do vrha in glej, tukaj sva pri kapelici. Krasni prizor se odpira najinim očem, cerkniška planjava se razprostira z vso svojo lepoto pred nama. Na levo proti vzhodu visoko kipi do vrha poraščena Slivnica, bivališče nekdanjih točodelavnih in viharnehih copnic, pred nama proti jugu prijazen kraljuje Križna gora, kjer je nekaj premošnjeval prezgodaj umrli domoljub g. Jožef Bevk, srečo in nesrečo svojih rojakov, na desno bolj zadaj se oblaokov dotika notranjski velikan, visoki Snežnik, in proti zapadu hrani v sebi jezerske zaklade lesoviti Javornik.

In tukaj na planem pred nama je farni trg Cerknica z drugimi prijaznimi vasmi in z daleč po svetu slovečim jezerom na ravnini, čez dve uri dolgi in široki. Pa namesto da bi šla po stari cesti od kapelice naravnost v Cerknico, zakreniva jo na desno po zelenih senožehtih navzdol v prijazno dolino na

LOŠKO.

Ko ogleduješ staro razpadlo zidovje, misliš si boš, da so nekdanj divjale tukaj strašne vojske, pustivši za seboj pogin in razpad. Ne, ljubi moj, motiš se! Glej, te razvaline so nasledek tiste nesrečne teorije, ki se je bila začela v preteklem stoletju na Francoskem, razširila se je potem po Nemškem in je obrodila tudi pri nas svoj strupeni sad s tem, da je stegnila svoje olikane prste po mirnih samostanih in njih premoženju, po svoji modriji ravna je cerkvene zadeve.

Nekdaj so prebivali v Bistri (Freudenthal) med Vrhniko in Borovnico

samotarci (menihi) Kartuzijani. Tukaj na Loškem so imeli svoja posestva. Ves svet doli od kapelice med staro cesto in vrhom nasprotnega hriba in spodaj v dolini skoraj tja do nove ceste je bil njihov. V sredi tega posestva, na vzvišenem mestu je bil gradič, Loško po imenu, nemško Thurnlak. Gradič je imel dvoje nadstropij in več malih izbic ali celic. Pred gradičem je bilo lepo ravno dvorišče, obzidano in z dvema stolpičema za obrambo proti Turkom predvideno.

Na južni strani v kotu dvorišča je bil velik vodnjak, obzidan z rezanim kamenjem. Zunaj dvorišča nekaj korakov proč je bilo drugo poslopje, spodaj za družino, zgoraj pa so bile menda žitne shrambe. Takoj za tem poslopjem je stal prostoren zidan konjski hlev s kamnitimi žlebovi in jaslami za 16 konj, spredaj pa je bil spet drug vodnjak. Še en hlev je bil nekoliko bolj spodaj za govejo živino in drobnico.

Za streljaj daleč za gradičem proti severu pa je bila cerkva sv. Notburge v sredi med košatim hrastjem, kjer so prelato maševali vsak dan ljudem, kadar so na tlaki ali senožehti kosili ali drugače polje obdelovali. Nad gradičem okrog do vrha so bile senožehti, pod gradičem na planem je bil najpogre veliki, z mnogoterim sadjem zasajen vrt in naprej proti Cerknici same njive. Od gradiča proti Cerknici je peljala vozna pot, ki se imenuje še dandanašnji »prelatova pot«.

Tukaj v gradiču na Loškem so prebivali, zlasti poleti, bistriški prelato, rekel bi, v najprijaznejšem kraju cerkniške okolice. Najimnitnejši med vsemi prelato je bil Gregor Črvič. Njegova slava se še zdaj razširja od ust do ust. Živel je tukaj okoli leta 1660. Bil je prelato v Bistri, fajmošter v Cerknici, apostolski misijonar in škof (in partibus). Vsa ta imena, zedinjena v eni osebi, pričajo njegovo imenitnost. Ljudje ga imajo sploh za svetnika. Pokopan leži v cerkniški farni cerkvi v lastnem grobu pred stranskim oltarjem Sv. Ane. Tako je bilo na Loškem nekdanj, in kako je pa sedaj?

Tukaj se vidi, kako minljivo je vse, kar delajo človeške roke. Kjer je bil

nekdanj prijeten raj, je zdaj žalostna pustota — kajnovno znamenje, pritisnjeno na čelo civilizacije preteklega stoletja. Ko se je bil vzdignil hrup zoper samostane in jih je bila jela vlada prodajati privatnim, so bili kupili samostan v Bistri predniki sedanjega blagorodnega gospoda Galeta in z njim tudi Loško. Obdržali so pa bili tukaj le pravice in patronstvo cerkniške fare sebi, drugo posestvo pa so bili razprodali na drobno. Zidnišča in nekaj zemlje so bili kupili gospod. Obrezovi predniki v Cerknici, drugi ostalo.

Ker pa ni kazalo zidišč v dobrem stanu ohraniti, razpada, kar še ni razpadlo. Na sadnem vrtu štrli le sem ter tja kak štremlj pokoncu, hlevi so do tal podrti, hiša za družino je pred kratkim prišla ob streho, od cerkvice se zna komaj, kje je stala, in gradič je bil požgal pred mnogo leti nek hudobnež, tako da zdaj še nekaj zidovja stoji ondi, kjer so nekdanj pobožni samotarci v psalmih Boga hvalili.

Samo Bogu je še prizanesla razdiravna roka, to je: sv. razpela (bridki martri), ki še zdaj stoji kmalu pod gradičem pri prelatovi poti proti Cerknici. To razpelo je pa tudi res mojstrsko delo podobarstva. Izvrstno izrezljana podoba iz trdega hrastovega lesa je nad 4 čevlje visoka. Pravijo, da jo je rezljal nek Kartuzijan v Bistri.

Tako, dragi moj, je zdaj na Loškem, nekdanj toliko lepem kraju. Kadar koli sem se sprehajal v tem kraju, četudi v družbi presrečnih nepozabljenih prijateljev, gospoda A. O. ali M. H., vselej so me obhajale otožne melanholične misli o minulosti in sedanjosti. Zato se poslavljam za vselej od vas, mili mi kraj, dragi mi prijatelj, spominjeva se vas do zadnjega zdihljaja. Bog ve, ali nas bo še kdaj skupaj pripeljala njegova previdnost.

Pičle četrte ure je še od tukaj do Cerknice in urnih korakov sva hitro v sredi trga pod starodavno lipo. Tukaj se vsediva, dragi moj tovariš, povedati ti hočem, kar mi je znano.

(Se bo nadaljevalo)

Razstava izdelkov naših obrtnikov je pokazala, kaj vse imamo

Teden obrti v Cerknici

Slavnostna skupščina obrtnega združenja. O drobnem gospodarstvu pri nas bomo pisali v eni izmed prihodnjih števil

Naši upokojeanci

V zadnjem času se v temeljni organizaciji ŽAGALNICA zelo pogosto poslavljamo od dolgoletnih sodelavcev, ki odhajajo v zaslužni pokoj.

Lansko jesen nas je zapustila **Jožefa Plos**, ki nam je bila naša sodelavka osemnajst let, ob koncu leta **Janez Antončič**, petnajst let in **Ludvika Almajer**, osemnajst let pri nas, letošnjega marca **Amalija Sušanj**, ki je skoraj vso delovno dobo preživela na Brestu — 32 let, v maju pa **Franc Pirnat**, pri nas 27 let in **Franc Mlakar**, v Žagalnici enajst let.

Delovni kolektiv Žagalnice se jim za njihovo dolgoletno in prizadevno sodelovanje zahvaljuje in jim želi še veliko srečnih in zdravih let.

Letos je TOZD Pohoštvo prejela priznanje medobčinske skupnosti za zaposlovanje Ljubljana za uspehe pri usposabljanju in zaposlovanju invalidov.

Iz temeljne organizacije Masiva se je letos upokojilo več naših dolgoletnih delavcev:

31. januarja je bila invalidsko upokojena **Pavla GAŠPERIČ**, rojena 23. 1. 1935. Pri nas je bila zaposlena od 15. 4. 1960. leta. V pokoj je odšla z opravil oziroma nalog izdelava moznikov.

31. marca je starostno odšla v pokoj **Jožefa OŠABEN**, rojena 14. 1. 1929, iz Martinjaka.

V naši temeljni organizaciji je bila zaposlena od 20. 1. 1954. leta. V pokoj je odšla z opravil oziroma nalog brušenje ukrivljenih elementov.

9. aprila je bila starostno upokojena **Ivanka GRADIŠAR**, rojena 4. 5. 1922, iz Lipsenja.

Pri nas je bila zaposlena od 24. 1. 1970. leta. Opravljala je dela oziroma naloge čiščenje upravnih prostorov, od koder je tudi odšla v pokoj.

30. aprila je predčasno odšel v pokoj **Stane HERBLAN**, rojen 20. 11. 1926, iz Zerovnice. V naši temeljni organizaciji je bil zaposlen od 28. 8. 1953. leta. V pokoj je odšel z opravljanja del oziroma nalog razrez na večlistni krožni žagi.

18. maja je odšel invalidsko v pokoj **Filip PANTAR**, rojen 29. 4. 1927, iz Lipsenja.

Pri nas je bil zaposlen od 16. 11. 1954. leta. Opravljal je dela oziroma naloge skladiščenje žaganelega lesa na skladišču surovin, od koder je odšel v pokoj.

Delovni kolektiv se jim zahvaljuje za njihovo dolgoletno, prizadevno in požrtvovalno delo pri izgradnji tovarne in boljših delovnih pogojev ter jim želi še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

Delovni kolektiv
TOZD MASIVA

Jeseni spet o Cerkniskem jezeru

Zahteva o opredelitvi namenske rabe Cerkniskega jezera je vsebovana v družbenem planu SR Slovenije za obdobje 1981—1985 ter v dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije za isto obdobje.

Da bi bila zahteva uresničena, je institut za geografijo univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani že v letu 1981 izdelal projektno nalogo: študija sprejemljivosti izgradnje vodnogospodarskega in energetskega sistema Cerknisko jezero — Planinsko polje.

Na osnovi projektne naloge sta elektrogospodarstvo Slovenije in Zveza vodnih skupnosti Slovenije naročila pri inženirskem biroju Elektroprojekt v Ljubljani študijo: Sprejemljivost izgradnje vodnogospodarskega in energetskega sistema Cerknisko jezero — Planinsko polje. Zaradi zahtevnosti naloge je inženirski biro na pobudo republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora pritegnil k sodelovanju številne ustanove: vodno gospodarsko podjetje Maribor, zavod za izgradnjo Ljubljane — TOZD Ljubljanski urbanistični zavod, institut za geografijo Ljubljana, FAGG — laboratorij za mehaniko tekočin, vodnogospodarski inštitut, geodetski zavod SRS, zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, hidrometeorološki zavod Ljubljana, fakulteto za strojništvo in druge.

Študija bi morala biti končana v prvi polovici letošnjega leta, vendar bo po zagotovitvi koordinatorja izdelana do jeseni letos.

Namen študije je, proučiti možnosti in posledice izgradnje vodnogospodarskega in energetskega programa z analizo posledic za okolje, ohranitev naravnega okolja, kmetijstva in turizma na območju Cerkniskega jezera, Rakovega Škocjana in Planinskega polja v ožjem smislu ter porečja Ljubljanice in Save v širšem smislu.

Izvršni svet občinske skupščine, družbeni svet za razvoj družbeno-političnega sistema in družbenoekonomskih odnosov pri občinski skupščini in svet za družbenoekonomske odnose v stanovanjskem in komunalnem gospodarstvu in varstvu okolja pri občinski konferenci SZDL so letos že razpravljali o vprašanjih, ki se bodo pojavile pri družbenem preverjanju sprejemljivosti izgradnje vodnogospodarskega in energetskega sistema Cerknisko jezero — Planinsko polje.

Stališča so bila naslednja:

— študija mora nakazati vpliv ojezeritve na celoten občinski prostor;

— vprašanja kmetijske dejavnosti morajo biti z gospodarskega, socialnega in oskrbnega vidika obdelana za širše območje;

— študija mora posebej oceniti tista zemljišča na Cerkniskem polju, ki bi jih bilo mogoče po morebitni izgradnji akumulacije izkoriščati kot kmetijska zemljišča;

— študija mora biti takoj po izdelavi in v celoti posredovana občini Cerknica;

— dolgoročni republiški planski dokumenti za obdobje 1986—1995/2000 morajo vsebovati opredelitve o namenski izrabi Cerkniskega jezera;

— izvršni svet občine Cerknica bo organiziral razgovor s strokovnjaki, ki pripravljajo študijo.

V jesenskih mesecih se bo torej začelo družbeno preverjanje sprejemljivosti izgradnje vodnogospodarskega energetskega sistema Cerknisko jezero — Planinsko polje.

Zaradi že znanih nasprotujočih interesov med posameznimi panogami in strokami je pričakovati argumentirano opredeljevanje za in proti večnamenski izrabi Cerkniskega jezera oziroma naravovarstveni zaščiti.

Pomemben vpliv na tehtnici opredeljevanja prihodnje izrabe Cerkniskega jezera bodo imeli tudi občani ter družbeno politične organizacije v občini.

Odločitev ne bo pomembna samo zato, da bomo vedeli, kakšna bo dolgoročna zasnova izrabe Cerkniskega jezera, temveč predvsem, kako bi morebitna ojezeritev vplivala na okolje in zdravje ljudi na ožjem in širšem področju notranjskega krasa.

M. Juvančič

V spomin

V triinšdesetem letu starosti je tragično preminula naša sodelavka ANICA RODOŠEK.

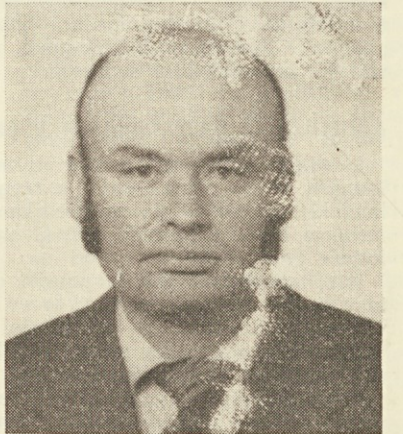

Delavci I. strojne in iz drugih oddelkov se je bodo spominjali kot vestne in iskrene sodelavke.

Na zadnje pot smo jo pospremili v Begunjah pri Cerknici 9. julija. Ohranili jo bomo v nepozabnem spominu.

8. julija smo se za vedno poslovili od dolgoletnega sodelavca FRANCA BRANISLJA, iz Dolenje vasi.

V naši temeljni organizaciji je delal petindvajset let. Smrt ga je našla pri delih oziroma nalogah transportiranja izdelkov.

Pokojni Braniselj je bil dober delavec, priljubljen med sodelavci, zato je še bolj boleče odjeknila novica, da nas je po kratkotrajni boleznici za vedno zapustil.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Kolektiv TOZD POHIŠTVO

Kopalna sezona na Cerkniskem jezeru

obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

IZ ŠTEVILKE 82 — 31. JULIJ 1974

UGODNI REZULTATI GOSPODARJENJA. Rezultati poslovanja v prvem polletju 1974.

Proizvodnja je narasla za 21 odstotkov. Področje nabave povzroča težave. Prodaja v začetku leta izredno ugodna, vendar povpraševanje upada. Dohodek in ostanek dohodka nad lanskoletno ravni. Osebnih dohodki naraščajo skladno s produktivnostjo dela. Ugodnejši rezultati gospodarjenja.

Doseženi rezultati I. polletja so dokaj ugodni, vendar nas ne smejo zavajati. Potrebno je sproti in celovito ocenjevati situacijo ter pogoje gospodarjenja in se jim prilagajati.

DEJAVNOST SE ŠIRI. Zanimanje za avtomatsko obdelavo podatkov tudi v drugih podjetjih.

Lahko trdim, da je za tista podjetja, ki nameravajo pričeti z avtomatsko obdelavo podatkov, smotrno, da kupijo celovite projekte, ki jih imamo na BRESTU že izdelane.

Izkušnje, ki jih imamo v našem računskem centru, izdelani programi, kolikor toliko vtečeno poslovanje na tistih področjih, kjer podatke že obdelujemo, so vsekakor velike prednosti. Sodelovanje bo moralo teči tako, da bodo skupno dogovorjene naloge, ki se jih bo določilo ob morebitnem podpisu pogodbe med Brestom in Lesonitom oziroma KLI pravčasno in natančno izvedene.

KONCERTI V ZELŠAH ŽE DRUGO SEZONO

12. julija so se spet odprla vrata zelške cerkve kulture lačnemu občinstvu. Na vabilih je pisalo, da bo to večer skladb Modesta Musorgskega, nastopili pa bodo basist Miroslav Čangalović, sopranistka Ileana Bratuž-Kacjanova, spremljal pa ju bo pianist Andrej Jarc. Prvi večer je lepo uspel; obisk je bil zadovoljiv, o umetniški vrednosti nastopajočih pa je škoda izgubljati besede, saj gre za tri najširšim slojem znane umetnike.

Naslednja dva koncerta — gostovanje Komorne scene z opero Pergolesija Služkinja — Gospodarica ter ljubljanskega pihalnega kvinteta s tenoristom M. Gregoračem sta bila precej klavrna. Pa ne zaradi nastopajočih! Odpovedalo je občinstvo, saj je bilo izvajalcev na odru skoraj več kot poslušalcev v avditoriju...

ARHEOLOŠKA RAZISKOVANJA V CERKNICI

Letošnje raziskave so bile opravljene na podlagi lanskih sondažnih izkopov, ki so pokazali, da je mogoče na tem mestu pričakovati ostaline, ki so starejšega izvora od današnje cerkve. Deloma pa nas na to navajajo tudi zgodovinski viri, ki omenjajo cerkveni objekt že v 12. stoletju.

Rezultati raziskovanj so potrdili domneve arheologov in zgodovinarjev in v celoti opravičili napore, ki so bili vloženi v delo. Odkritih je bilo več ostankov zidov, ki so bili še pred današnjo cerkvijo, torej stavb, o katerih doslej sploh nismo vedeli, da so bile tukaj v obdobju, ki je v Cerknici in na Notranjskem zelo malo ali pa sploh neznan.

Poleg zidov pa je bilo odkritih več človeških okostij (nad 150), od katerih so imela nekatera tudi prstane, pasne sponse, kresilnike, žebelje in podobno, ki jasno kažejo na starejše obdobje od sedanje cerkve, vsekakor še predromansko obdobje.

CERKNIŠKA GODBA PRAZNOVALA PETDESETO OBLETNICO

Zadnji teden letošnjega junija je bil posvečen slavlju zlatega jubileja — petdesetletnice ustanovitve in neprekinjenega delovanja cerkniške godbe na pihala.

Nekaj dni pred slavljem je imela godba še zadnjo vajo pred slavnostnim nastopom. Na tej vaji smo se s kratkim govorom zahvalili in obenem čestitali starejšim članom godbenikom za njihovo nesebično delo. Ob tej priložnosti smo pet starejših članov, nekdanjega kapelnika Zana Drenika za njegove velike zasluge pri vodenju godbe od 1947. leta do 1960 in sedanjega kapelnika Ivana Lavriča, skromno nagradili.

Filmi v avgustu

2. ob 20. uri — ameriška ljubezenska komedija LJUBEZENSKI PARI.
4. ob 20. uri in 5. ob 16. uri — francoska komedija VELIKA PUSTOLOVŠČINA.
5. ob 20. uri in 6. ob 20. uri — ameriška drama BOLNIŠNICA BRITANIJA.
9. ob 20. uri — ameriška drama TRDA ZEMLJA (film za ljubitelje country glasbe).
11. ob 17. uri — ameriška risanka ROBIN HOOD.
11. ob 20. uri in 12. ob 16. uri — ameriški western CHEYENI V BOJU ZA ŽIVLJENJE.
12. ob 20. uri in 13. ob 20. uri — ameriška grozljivka OTOK SMRTI.
16. ob 20. uri — nemški erotični film PATRICIJA.
18. ob 20. uri in 19. ob 16. uri — hongkonški akcijski film BLISKOVITI TIGER.
19. ob 20. uri in 20. ob 20. uri — italijanska komedija RAZVNETI DUHOVI.
23. ob 20. uri — ameriška drama FANTJE IZ MAKSOVEGA BARA.
25. ob 20. uri in 26. ob 16. uri — ameriški fantastični film ZVEZDNE STEZE.
26. ob 20. uri in 27. ob 20. uri — mehiški pustolovski film NEVARNOST ŽENE V AKCIJI.
30. ob 20. uri — nemški erotični film SVET LJUBEZNI IN SEKSA.

Dobili smo državno prvakinjo

STRELSKA DRUŽINA BREST IMA DRŽAVNO PRVAKINJO IN REKORDERKO Z MALOKALIBRSKO PUŠKO

V Novem Sadu je bilo državno prvenstvo za pionirke in pionirke v streljanju z malokalibrsko puško v trojnem položaju v ekipni in posamični konkurenci. Zastopstvo iz Slovenije je bilo skromno, saj so se norme za nastop močno dvignile, tako da so imeli pravico do tekmovanja le najboljši. Doseženi rezultati pa so bili odlični, saj so pionirke strelske družine BREST postavile nov republiški rekord in starega izboljšale kar za 33 krogov.

Med pionirkami je državna prvakinja postala strelka BRESTA — SAŠA ISTENIČ, ki je hkrati tudi nova državna rekorderka z 253 krogi in je devet let star rekord Verice Vujović izboljšala za 6 krogov. Za 8 krogov pa je izboljšala tudi republiški rekord.

Tudi slovenski pionirji so postavili nov republiški rekord; pristreljal si ga je Sandi SKODIČ iz Hotinje vasi z 251 krogi.

V ekipni konkurenci so Brestove pionirke zasedle odlično tretje mesto in ni veliko manjkalo še za boljše uvrstitev. Vsi ti rezultati so nedvomno posledica resnega

dela. Ker nimamo malokalibrskega strelišča, smo opravili v Postojni nad 30 treningov, kar predstavlja znaten strošek, vendar ob takšnih rezultatih ni žal izgubljenih dni.

Za treninge in tekmovanja smo porabili skoraj 20.000 malokalibrskih nabojev, kar je veliko, vendar mora biti jasno, da brez streljanja ni rezultatov, čeprav stane en naboj 4,20 din. Za material pa smo dobili od TTKS do sedaj 10.000 din, kar je zelo malo, saj si s tem kupimo lahko le tarče, pa še teh ne toliko, kot jih potrebujemo.

REZULTATI:

Pionirke — ekipno:

	krogov
1. SD »Novi Sad 1790« Novi sad	734
(državni rekord)	
2. SD »Dalmacija cement« Solin	666
3. SD »BREST« Cerknica	663

Pionirke — posamezno:

	krogov
1. Saša Istenič, BREST (državni rekord)	253
2. Lidija Dimitrijevič, KLADOVO	247
3. Nela Boban, Novi Sad	247
F. Mahne	

3. SD Avgust Majerič
Maribor

456

Posamezno:

	krogov
1. Mojca Volarič, Trzin	223
2. Ines Otoničar, BREST	218
3. Petra Mihorko, Ljubljana	215

Za ekipo Bresta so nastopale: Ines Otoničar, Saša Istenič in Jasna Kebe.

PIONIRJI: MK puška 30 leže

Ekipno:

	krogov
1. SD Mrož Titovo Velenje	707
2. SD BREST Cerknica	699
3. SD Tine Kmetič Trzin	694

Posamezno:

	krogov
1. Boris Klančnik, Titovo Velenje	249
2. Beno Hindič, Maribor	248
3. Matjaž Jakopin, BREST	244

PIONIRKE: MK puška 30 leže

Ekipno:

	krogov
1. SD Tine Kmetič Trzin	701
2. SD BREST Cerknica	690
3. SD Avgust Majerič, Maribor	551

Posamezno:

	krogov
1. Petra Mihorko, Ljubljana	250
2. Saša Istenič, BREST	247
3. Mojca Volarič, Trzin	243

Cerknica prvak

KONČANO JE TEKMOVANJE V OBČINSKI NOGOMETNI LIGI ZA SEZONO 1983/84

KONČNI VRSTNI RED:

1. CERKNICA	10	7	2	1	40:28	16	+12
2. SOVICA	10	6	3	1	43:24	15	+19
3. RAKEK	10	4	2	4	33:23	10	+10
4. VET. CERKNICA	10	4	2	4	29:28	10	+1
5. VET. RAKEK	10	3	1	6	30:38	7	-8
6. SLIVNICA	10	1	0	9	20:54	2	-34

Občinski prvak je torej moštvo nogometnega kluba Cerknica. Kljub temu, da je v spomladanskem delu prvenstva igralo nekoliko slabše kot jeseni, je vendar obdržalo prvo mesto. Sovica je spomladi presenetila prav vse ekipe. Če ne bi doma igrala neodločeno z Rakekom (3:3) in tako izgubila dragoceno točko, bi prav lahko osvojila naslov prvaka občine.

Ostala moštva so igrala povprečen nogomet, pač v okvirih svojih zmožnosti, razočarala pa je ekipa Slivnice, ki je z dvema točkama in gol razliko 20:54 na zadnjem mestu. Čeprav ima ekipa dva igralca v vojski, si ne bi smela privoščiti takšnega padca na lestvici.

V naslednji sezoni bo tekmovalo več moštev, in sicer še eno moštvo iz Nove vasi ter dve iz Loške doline.

Državna prvakinja — Saša Istenič

Balinarska srečanja

NA ROB BALINARSKIM TEKMOVANJEM

Letos je balinarski klub Brest izrazil pravico, da tekmuje v republiški ligi — sever. To je prav v letu, ko praznuje desetletnico tekmovalnega balinanja oziroma svojega dela.

V spomladanskem delu tekmovanja je klub dosegel bolj pičel uspeh (ena zmaga in trije porazi). Kakšne so težave?

— Igrišča v Cerknici ne ustrezajo pravilniku balinarske zveze (prekratka so za meter);

— tekmovalci morajo po pravilih v ekipi in dvojkah imeti enaka športna oblačila;

— zaradi omenjenih dveh pomanjkljivosti nismo smeli nastopati na nekaterih tekmah in smo izgubljali brez igre z 0:13.

Lestvica po V. kolu slovenske lige — sever

1. Radovljica	4	4	0	0	64:8	8
2. Bičevje	5	4	0	1	53:36	6
3. Branik	4	3	0	1	45:27	6
4. Zarja	5	3	0	2	52:38	6
5. Brdo	5	3	0	2	52:38	6
6. A. Besednjak	4	2	0	2	40:32	4
7. Lesce	4	2	0	2	37:35	4
8. Trata	5	2	0	3	40:54	4
9. Trivolje	5	1	0	4	33:57	2
10. Cerknica	4	1	0	3	12:58	2
11. Tovil	5	0	0	5	22:68	0

Klub je spomladi sodeloval tudi na območnem prvenstvu enojnih v dvojki in na nekaterih turnirjih doma in v zamejstvu s spremljivimi uspehi.

Junija in julija je organiziral tudi občinsko trim ligo. Sodelovalo je 6 ekip z okrog 40 balinarji.

Rezultati:
1. MINERALKA II., 2. IVERKA, 3. CERKNICA — mladi, 4. AVTOMONTAŽA, 5. MINERALKA I., 6. KOMUNALA.

Če želimo več tekmovalnih uspehov, bo potrebno urediti predvsem balinišča. Tako bomo, upam, ostali v republiški ligi. Pričakujemo še več zavzetega dela, predvsem pa več pomoči našega pokrovitelja. K. Zemljčič

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: Vili FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIČ, Jože KLANČAR, Srečo KNAP, Božo LEVEC, Drago MAZIJ, Danica MODIČ, Janez OPEKA, Vanda ŠEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TRUDEN
Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednica odbora: Vanda ŠEGA.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.
Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.